

ATRIA PRODUCENTER

SOMMARTIDNINGEN

2/2025

KÄLLAN
TILL GOD
FINLÄNSK
MAT

18

En vecka på Torkkos gård

”Unghönsen ska
växa lugnt för
att bli goda och
flitiga mödrar”

*Sommar-
tidningen!*

Grillrecept
Hälsningar från gårdarna
Pysselsidorna

4 Jordbruket behöver
investeringar

30 Fodersamarbetet resulterade
i fler kilon hos svinen

42 Vallhunden i
gårdens arbeten

Tomma köttfärshyllor och oro på marknaden

ÅRETS BÖRJAN har varit mycket exceptionellt ur många synvinklar. USA:s president Donald Trumps första 100 dagar har rört om grunderna för världsekonomin, och grundläget är total osäkerhet. Trumps dagliga uttalanden om alla möjliga saker har skapat en ständig osäkerhet överallt. Han skulle avsluta krigen i Ukraina och Gaza på en dag och inleda en gyllene era för amerikanarna. Det gick som det gick. Krigen fortsätter och i Europa råder stor osäkerhet om vilket stöd USA ger Ukraina och Europa i framtiden. De europeiska länderna har också inlett en ny upprustning inför en eventuell konflikt med Ryssland, och försvarsindustrin slukar väldiga summor pengar. Trump införde också chockerande höga tullar mot nästan alla, utom skurkstaterna Ryssland, Belarus och Nordkorea. Även amerikanarnas stöd för Trumps åtgärder befinner sig i en brant nedförsbacke och populariteten har sjunkit. Den gyllene eran syns över hela världen.

DE FORTSATTA krigen och osäkerheten om framtiden framhäver jordbrukets ställning på ett helt nytt sätt. Det gamla ordspråket att armén marscherar på sin mage är mycket aktuellt. Tidens tecken är tydliga. Statens Försörjningsberedskapscentral drog tillbaka sin plan att minska beredskapslagren av spannmål från nio månader till sex månader. I vårens budgetmöte berättade regeringen om många saker som är positiva för jordbruket. Speciellt kunde man lägga märke till att planteringstörv och torvströ lyftes fram som kritiska produkter för försörjningsberedskapen vars tillgång säkerställs. Detta är en viktig förändring av riktlinjerna för torv, eftersom den av klimatskäl har avvecklats systematiskt redan under ett årtion-

de. Torvens betydelse för klimatuppvärmning- en ska jag inte ta ställning till här, men den ändrade politiska inriktningen är ovanlig. Finland bereder sig på framtiden, och torv är en betydande energikälla under kristider. Ur husdjurs- och växtproduktionsgårdarnas synvinkel var den nya inriktningen välkommen. Torv är ett utmärkt växtunderlag och utmärkt som strö för husdjur, så kycklingarna och nötkreaturen tackar. Nya metoder för att säkerställa jordbrukets investeringar söks, bland annat genom att underlätta säkerheter, och Makera kapitaliserades samtidigt. Salmonellafonden för svin får 10 miljoner i startkapital från staten. Detta är viktiga beslut för att säkerställa den framtida husdjursproduktionen.

VÅRENS HETASTE nyhet överraskade på butikshyllorna. De tomma köttfärshyllorna har överraskat konsumenter och media. Många politiker funderar säkert också på hur den inhemska produktionen kan upprätthållas. Världens oförutsägbarhet och tryggheten av försörjningsberedskapen kommer att lyfta upp jordbrukets status till en ny nivå i samhällets ögon. Tillgången till mat kan inte utlokaliseras utomlands. I världen och Europa finns en mycket stark efterfrågan på nötkött. Den inhemska produktionen har minskat under lång tid när mjölkboskapen har minskat, och även antalet dikor har en minskande trend. Bristen på nötkött är en utmärkt signal till folket: ta hand om vår egen livsmedelssäkerhet.

Reijo Flink
Verkställande direktör
A-Producenter Ab, A-Foder Ab
och Nautasuomi Oy

8

FODERUTVECKLINGEN ÄNDRADE KURSEN FÖR ODLING

Kycklingfodren fick Gott från Finland-märket

36

HUR SÄKERSTÄLLER VI NÖTKÖTTSPRODUKTIONEN?

Slaktvikterna måste upp och svinnet ned med hälften

40

I SMÅGRUPPEN DELAS IDÉER OCH PROBLEM
"Vi håller inget hemligt."

ATRIA PRODUCENTER 2/2025

- 2 LEDARE**
Tomma köttfärshyllor och marknadsoro
- 10 SJU ORSAKER ATT PRODUCERA FINSK MAT**
Producenterna berättar vad som får dem att fortsätta
- 12 MARKNADSÖVERSIKT**
Lägesbild över fjäderfä-, spannmåls-, svin- och nötkreatursmarknaden
- 14 AVSKOGNINGSFÖRORDNINGEN SPÅRAR BETESMARKERNA FÖR NÖTKREATUR**
Informationen följer med till butiken
- 15 EN VECKA PÅ GÅRDEN**
Vi besöker Torkkos och Ojanperäs gårdar
- 20 EN FÖREGÅNGARE INOM ANSVARSFULLHET**
Unga producenter vid Agri Benchmark Academy
- 21-29 PRODUCENTENS SOMMAR – BÄSTA TIDEN PÅ ÅRET**
- 22 FAMILJEGÅRDEN BLIR EN MÖTESPLATS**
Ollinahos gård är öppen för gäster
- 24 SOMMARHÄLSNINGAR FRÅN GÅRDEN**
Producenterna berättar om sina sommarplaner
- 26 SOMMARENS SMAKER**
Hemmagrillarens favoritrecept
- 29 FÖR SOMMAREN FRÅN A-KAUPPA**
Tillbehör för varje gård enkelt från A-Kauppa
- 30 FODERSAMARBETET LYFTE RESULTATEN**
Svingårdarna observerade högre daglig tillväxt
- 31 I SVINSTALLET ÄR LUFTKVALITETEN AVGÖRANDE**
Ta kontroll över ammoniakhalten
- 32 SVINKEDJAN ÖVERTRÄFFAR MÅLEN**
Stabiliserad produktivitet på utmärkt nivå
- 33 SOJAFRITT SUGG- OCH SMÅGRISHELFODER**
Inhemska råvaror ersätter importerad soja
- 34 VI BEHÖVER BRA KALVAR**
När korna blir färre, minskar också antalet kalvar
- 38 TA VARA PÅ BIFFKALVARNAS TILLVÄXTFÖRMÅGA**
Skötseln under sommaren har stor betydelse
- 42 VALLHUNDEN GÖR FLERA PERSONERS JOBB**
"Hundarna förstår nötkreatur."
- 44 PYSSELSIDORNA**
Somrigt pyssel för hela familjen
- 46 FÄRSKT**
Nytt och aktuellt
- 47 PERSONPORTRÄTT**
Kommunikationschefen för primärproduktion Laura Kaski

Nytt svinställ *till jul*

Vid stora investeringar ökar samarbetsparternas betydelse. Både byggaren och grisarna i Arttu Fléns slaktsvinsstall kommer från grannskapet, och i inköpsdjungeln har bokföraren och kundrelationschefen vid Atria Primärproduktion varit till hjälp. Med en investering på 1,65 miljoner byggs ett modernt svinställ i Munsala.

TEXT: Pirjo Latva-Mantila BILDER: Tuukka Kiviranta

I STORA investeringsprojekt är det så mycket att komma ihåg och funderar på att Arttu Flén gärna betalar för kompetenta företagstjänster.

Grundarbetet är gjort och slamrören ligger i marken. Snart inleds resningen av väggelementen.

Arttu Flén bygger ett slaktsvinställ i Munsala i Nykarleby åt Kinkku Company som han grundade 2024. Platsen ligger granne med Pig Hill Ab:s svinhus med fri grisning. Flén är en av ägarna till suggsvinsstallet som inledde sin verksamhet 2021.

Om allt går som planerat får en del av kulingarna från Pig Hill växa upp i Kinkku Companys splitternya svinställ i december 2025.

Pig Hill-företagarna har en egen, integrerad och sluten griskedja. Med det nya svinstallet med 1800 platser ersätts två äldre svinställ med sammanlagt 1240 platser.

– Produktionen ökas alltså inte. Pig Hill-företagarnas övriga slaktsvingårdar fortsätter som tidigare, berättar Flén. För honom är svinstallet som byggs den första egna produktionsinvesteringen.

– Projektet förbereddes länge på tankestadiet. Från början planerade jag ett suggsvinhus, men det kändes som ett alltför stort projekt. Suggdelen löste sig sedan med Pig Hill-samarbetet.

BOKFÖRINGSFIRMAN SOM HJÄLP

Den beräknade investeringskostnaden är 1,65 miljoner euro.

Bygg- och miljötillstånden för projektet som omfattar 2700 kvadratmeter erhöles hösten 2024 och beslutet om investeringsstöd i samband med ansök-

ningstillfället i januari. Bygget inleddes med hjälp av ett tillfälligt bygglån våren 2025.

– Jag satte alla mina fastigheter, det vill säga huset och åkrarna, som säkerhet för banklånet. Så måste man göra för att kunna få räntestödslån mot kvittan.

”Man måste bara fatta besluten och leva med dem.”

Räntestödslånet är ett banklån som staten beviljar räntestöd för, det vill säga staten betalar en del av lånets räntor. Räntestödslån beviljas tillsammans med NTM-centralens investeringsstöd. Den största delen av investeringarna täcks med banklån som staten garanterar.

– Utan statlig garanti hade inte detta kunnat genomföras, konstaterar Flén och tackar sin goda samarbetspartner, bokföringsföretaget, som har skött projektets finansieringsfrågor från början.

– Allt hade man inte klarat själv. När man måste komma ihåg, fundera och förstå så många saker, köper jag gärna in tjänsten från en tillförlitlig firma som känner frågorna och paragraferna.

Kundrelationschefen **Christer Rönnqvist** vid Atria Primärproduktion har

fungerat som sparringpartner i projektet.

– Jag har bollat många frågor med honom, och han har också varit till hjälp med anbudsförfrågningar.

EN TRAVE MED OFFERTER

Nu ligger det en hel hög med offerter på bordet, och nästa steg är att besluta varifrån man köper in olika saker.

– Eftersom priserna på byggmaterial är stigande har vi försökt skaffa material i förväg och affärer har gjorts redan under vintern där det har varit möjligt.

Byggandet sköts av ByggStaff vars ena ägare Tobias Wiik är en av Pig Hill-företagarna.

– Tobias skickar hit gubbar allt efter behovet.

I bygget hjälper också de egna sönerna som är 18 och 16 år till. Fästmon Camilla är moraliskt stöd.

FRAMÅT EN SAK I TAGET

På frågan om utmaningar i anslutning till investeringsprojektet skakar Flén på huvudet.

– Jag kommer inte på några särskilda utmaningar. Allt är bara praktiska frågor som måste hanteras en i taget. Man funderar ju naturligtvis alltid om man valde den bästa lösningen. Men när man har skaffat tillräckligt med information så är det bara att fatta besluten och leva med dem.

Just nu funderar Flén på inredningen och utrustningen i svinstallet. Han

ARTTU FLÉNS nybyggnation blir ett grundmodernt slaktsvinstall. Ytterligare satsningar på till exempel automatik hinner man göra senare.

har lyssnat på erfarenheterna från andra och försöker ta hänsyn till fördelarna och nackdelarna med olika alternativ.

– De försöker sälja på ett och annat, men alla prylar tänker jag inte skaffa, allt kostar. Man kan ju lägga till automatik i efterhand också.

– Tanken är att göra detta till ett i grunden modernt slaktsvinstall, ingen snålmodell men inte heller någon lyxvariant. Det blir intressant att se hur

nya och moderna system påverkar produktionsresultaten.

FRAMTIDSFUNDERINGAR

Arttu Flén drev familjegården vidare som 26-åring 2003 genom att köpa åker i eget namn och arrendera slaktsvinstallet av sin far. Senare kom även brodern med. Svinskötseln och åkerarbetet görs i samarbete mellan bröderna.

– Här hjälper alla varandra, och problemen löser man tillsammans.

Eftersom han snart fyller femtio funderar Arttu naturligtvis också på verksamhetens kontinuitet. Den yngre av sönerna går på lantbruksskola och om han är intresserad av jordbruksföretagande står dörren öppen till företaget.

– Var och en måste själv få bestämma vad man vill göra. Och om det inte kommer några efterträdare kan företaget i slutändan också säljas, till exempel till de övriga ägarna i Pig Hill. ■

”Jag satte huset och åkrarna som säkerhet för banklånet.”

KOMMENTAR

Atrias produktionskedjor behöver investeringar och producenterna finansiering

TEXT: Jaakko Kohtala, direktör, AtriaChick Oy BILD: Tuukka Kiviranta

Den senaste tiden har det talats mycket om finansieringen av investeringar i jordbruket, om försämringen av finansieringen eller hårdare villkor för den. Det är tydligt att bankregleringen har blivit striktare, vilket märks som olika slags krav på bankerna och därigenom på bankens kunder. Delvis till och med så att sådana projekt som tidigare har fått finansiering har blivit nekade eller fått hårdare finansieringsvillkor. Vad vi än tycker om regleringen av bankerna och dess konsekvenser i praktiken, är det en realitet som vi, branschparter som behöver finansiering, måste acceptera. Vi bör komma ihåg att finansiering är det viktigaste stödbenet i bankernas verksamhet. Med detta i åtanke tror jag inte att en enda finsk bankgrupp som erbjuder privata banktjänster vill avstå från denna verksamhet. Tvärtom. Även finansiering av jordbruket intresserar de flesta, om inte alla, finländska banker.

FRÅN ATT SÖKA FINANSIERING TILL ATT UTVECKLA FINANSIERINGSDUGLIGHETEN

Vår verksamhetsmiljö har förändrats när det gäller att få finansiering. Detta är en realitet, och när något förändras måste också vi förändras. Tänk om vi i fortsättningen i stället för att ansöka om finansiering frågar finansierarna vad vi kan göra bättre för att vårt företag ska vara mer finansieringsdugligt ur bankens synvinkel. Till en början kan frågan skapa förvirring även hos finansierarna. De har sällan fått denna fråga, kanske ännu mer sällan svarat på den. ”Vi finansierar alla lönsamma projekt”

är en ofta återkommande fras, men jag tycker inte detta räcker som svar på frågan. Det behöver bli mer konkret.

Enligt mina erfarenheter utvecklas finansieringsdugligheten positivt redan genom att produktions- och ekonomirapporteringen görs bättre, snabbare och noggrannare. Också en välgjord långsiktig affärsplan förbättrar finansieringsdugligheten. Båda åtgärderna är fullt genomförbara för varje gård. Naturligtvis utgör ekonomiska realiteter ibland hinder för finansiering, åtminstone tillfälligt. Av de ekonomiska nyckeltalen följer bankerna mycket noga förhållandet mellan jordbruksföretagets långsiktiga skulder och rörelsebidrag. Om nyckeltalet är för högt kan projektet nekas. Med tiden när skulderna minskar och/eller rörelsebidraget förbättras kan samma projekt bli ett intressant finansieringsobjekt. Ibland kan det också hända att ett investeringsprojekt för vilket finansiering söks helt enkelt inte är finansieringsdugligt, och när ett negativt beslut motiveras adekvat bör man acceptera det.

Jag tror på att när vi på Atria tillsammans med er producenter arbetar ännu mer för att förbättra branschens och företagens finansieringsduglighet, kan vi en dag uppnå en situation där bankerna frågar er producenter vad de kan göra för att få vara med som finansiär i era projekt. Detta bör vi åtminstone eftersträva.

Extern finansiering är en viktig råvara i ett jordbruksföretag som utvecklas. Av denna orsak vill jag peka på förbättring av finansieringsdugligheten som ett viktigt strategiskt mål för varje jordbruksföretag. På så sätt säkerställer vi den långsiktiga utvecklingen för jordbruksföretagen.

Investeringar för bättre djurhälsa och lägre kostnader

Mari och Urho Puustinen ekologiska dikogård i Tohmajärvi har under en kort tid investerat i såväl djurens välbefinnande som i energieffektivitet.

TEXT: Pirjo Latva-Mantila BILD: Atrias arkiv

Mari och Urho Puustinen på gården Navettavalkea är vana vid att investera. Puustinen arrangerar också företags- och gårdsbesök samt bedriver gårdsturism, så gården har utvecklats kontinuerligt.

Nu hade turen kommit till att byta ut oljeeldningen mot jordvärme, instal-

lera solceller och byta till LED-belysning. Även en egen brunn byggdes för säkerhets skull.

– Investeringarna gjordes för två år sedan och de började direkt visa sig i bränsle- och elräkningarna. Även miljö- och klimataspekten är viktig, eftersom vi har många gårds-

besök, berättar Mari Kärki-Puustinen.

Tidpunkten för projektet som kostade cirka 70 000 euro var lyckad: projektet fick 50 procents energinvesteringsbidrag direkt i början av den nya finansieringsperioden. Nu skulle bidraget vara 40 procent.

STRÖET BYTTES MOT LIGGPLATSER

I vår förbättrade dikornas välbefinnande genom att göra om ströbäddarna till liggplatser. Förändringen gjordes på grund av att det för varje år blev svårare att få tag på strö.

– Det krävdes 1 000 –1 200 halmbalar per år, nu räcker det med 400 balar för kvigor och kalvar. Priset för en bal inklusive bränslekostnader är cirka 10 euro, så kostnadsbesparingen är betydlig.

Djuren mår klart bättre på liggplatserna än på en permanent ströbädd, vilket är viktigast för Puustinen.

– Det är väldigt besvärligt att hålla ströbädden ren under finska väderförhållanden. På liggplatserna håller sig korna rena vilket ökar deras välbefinnande.

I samband med renoveringen renoverades också gårdens 40 år gamla uteboxar och gårdsmark.

– De gamla asfaltunderlagen ersattes med ny betong. Rör grävdes ner för dagvatten och en brunn byggdes. Samtidigt gjordes det om inne i ladugården

Foderutvecklingen ändrade kursen för odling

A-Foders kycklingfoder har beviljats Gott från Finland-märket. Bakom märket står vidsynta foderutvecklare, vars idé förändrade jordbruket: den snabbt växande ärtodlingen förbättrar åkern och stöder nationalekonomin.

TEXT: Milla Annala och Salla López, Kind Company BILDER: Tuukka Kiviranta

Gott från Finland-märket som vi känner från livsmedel och som visar på finska råvaror och finskt arbete har från 2024 också kunnat sökas för djurfoder.

– Våra kycklingfoder uppfyllde kriterierna för märket som de är, gläder sig **Anne Rauhala**, utvecklingschef för fjäderfäfoder.

Det blåvita ursprungsmärket är ändå bara körsbäret på tårtan: utvecklingen av kycklingfoder som pågått mer än ett årtionde var startskottet för bland annat finsk ärtproduktion, vilken i sin tur har kraftigt minskat behovet av importerad soja.

EN IDÉ FÖRÄNDRADE JORDBRUKET

Förändringen som började som en idé av inköpschefen **Taneli Marttila** och vidareutvecklades av Anne Rauhala har varit omvälvande för det finska jordbruket: av den totala kycklingutfodringen i fjol var redan 17 procent foderärt, när det 2017 var under 3 procent. Samtidigt har odlingen av foderärt fyrdubblats och odlingsarealen är numera mer än 40 000 hektar.

– Ärtodlingen har positiva effekter förutom på växtföljden och åkerns bördighet även på hela nationalekonomin. Om vi kan helt avstå från importerad soja, skulle det på

årsbasis innebära att upp till över 60 miljoner euro stannar hos finländska odlare. Det är ett betydande steg mot en ekonomiskt mer hållbar och självförsörjande livsmedelskedja, betonar Taneli Marttila.

ÄRTEN LIKA VIKTIG SOM HAVRE

A-Foder inledde tillverkningen av kycklingfoder 2013 och då valde man inhemsk havre som foderråvara.

– För närvarande är finsk hel eller skalad havre den största enskilda råvaran i våra kycklingfoder, berättar utvecklingschef Anne Rauhala.

Foderärter började testas 2016, och blev snabbt viktig vid sidan av finsk havre.

– Ärter visade sig vara en effektiv proteinkälla tack vare den höga energi- och lysinhalten samt avsaknaden av skadliga ämnen, berättar Rauhala.

– Ökningen av foderärtans andel betyder att vi har lyckats minska mängden soja i våra foder kraftigt: 2016 var fortfarande sojans andel av den totala utfodringen av kycklingar 16 procent och idag är mängden 9 procent.

FODERUTVECKLING SKER I SAMARBETE

Produktutvecklingen av foder sker inte enbart i laboratorier eller vid skrivbord. Praktiska observationer från gårdar, djurens välbefinnande och producenternas erfarenheter styr utvecklingen mer än någon teoretisk modell.

– För oss är det viktigast att få återkoppling direkt från fältet. Många förnyelser, såsom användningen av foderärter, har börjat med praktiska försök på vissa gårdar. När försöken

GOTT FRÅN FINLAND

Från och med 2024 har också djurfoder kunnat få Gott från Finland-märket. A-Foders kycklingfoder uppfyllde kriterierna, och nu är hela livsmedelskedjan ännu mer transparent. Gott från Finland-märket har fungerat som garanti för inhemska livsmedel redan i över 30 år. Uppfyllelsen av kriterierna övervakas av externa tillsynsexperter.

VÄRME FRÅN HAVRE

Skalet som uppstår som biprodukt vid skalning av havre går inte till spillo. Av skalen görs pellets som utnyttjas som bioenergikälla i kraftvärmeverk, på A-Foders egna fabriker och på djurgårdar.

VISSTE DU?

Även nötkreatur och grisar utfodras med inhemskt foder, eftersom de till största delen äter gräs eller spannmål som odlas på gården. Dessutom består A-Rehus gris- och nötfoder huvudsakligen av inhemska råvaror. Nötfodret är dessutom helt fritt från soja, och i grisarnas foder är sojainnehållet i genomsnitt under 2 %.

gett lovande resultat, har man börjat utöka verksamheten systematiskt, berättar Anne Rauhala.

Alla förändringar grundar sig på forskningsrön och praktiska observationer på försöksgårdarna.

– På foderfabriken justeras inga värden i fodret i blindo eller utan att informera producenterna om förändringarna. Alla förändringar grundar sig på forskningsrön och praktiska erfarenheter från försöksgårdarna. Det är en ständig läroprocess på båda sidorna.

”I fabriken justeras inga värden i fodret i blindo.”

GOTT FRÅN FINLAND-MÄRKET ÄR EN GARANTI FÖR INHEMSKT

Gott från Finland-märket bekräftar att minst 75 procent av råvarorna i ett foder är finländska. Märket har fungerat som garanti för inhemska livsmedel redan i över 30 år. Uppfyllelsen av kriterierna övervakas av externa tillsynsexperter.

– Revision som görs av tredje part ger oss möjligheten att ännu mer konkret visa att våra foder kommer från Finland. När matens ursprung kan spåras ända till utfodringen av kycklingarna, är hela kedjan mer transparent, vilket ger mervärde till Atrias hela matkedja.

Det blåvita märket visar utåt det som är självklart internt hos A-Foder, och egentligen grunden för hela verksamheten; renheten, spårbarheten och stödet för de finska odlarnas arbete syns i varje foderrecept och odlingsavtal.

– I finskt spannmål finns inga resthalter, och odlingsförhållandena är kända. Det är också en säkerhetsfråga. För ett dylikt arbete är Gott från Finland-märket egentligen ett erkännande av man gjort rätt saker redan länge, säger Taneli Marttila.

AVTALSODLING GER FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAP

Konceptet med familjegårdar inom spannmålsodling som lanserades i början av året stöder utvecklingen av havre- och ärtodling som en del av ett bredare odlingsväxsortiment. Målet är att öka odlings lönsamhet, förbättra växtföljden och främja hållbarheten i hela livsmedelskedjan.

När odlaren tecknar ett odlingsavtal med A-Foder är det inte bara frågan om en spannmålsaffär.

– Genom att välja oss gör odlaren samtidigt ett val till förmån för den finska försörjningsberedskapen, säger Taneli Marttila.

Enligt Marttila kan A-Foder och hela Atria-kedjan uppnå framgång endast när producenterna har möjlighet att lyckas.

– I Finland finns massor av kunnande på såväl spannmåls- som djursidan, men det ses ofta som en självklarhet. Vår uppgift är att värna om kunnandet. När producenter vill lära sig och utvecklas produceras ännu bättre och framför allt inhemsk mat. Ärtodlingen är ett lysande exempel på detta, avslutar Marttila. ■

Sju orsaker till att producera finsk mat

Man klarar krävande arbete och utmanande förhållanden om det i den andra vågskålen finns inhemsk mat, nationell nytta, livsstil över generationsgränser och arbetsvardagar utan tidsplaner. Producenter på olika håll i Finland berättade vad som får dem att stiga upp till arbetet om morgnarna.

REDIGERING: Laura Kaski, kommunikationschef, A-Producenter Ab & A-Foder Ab; Milla Annala och Salla López, Kind Company **BILDER:** Adobe Stock, Jenni Törmä

1 ETT ARBETE SOM ÄR EN DEL AV LIVET

Jordbruk är inte ett arbete som man lämna bakom sig efter arbetsdagens slut. Det är en livsstil, som följer med dygnet runt och år från år. Därför ger det också mycket: frihet, ansvar och en känsla av att göra ett arbete som har verklig mening. Beslut fattas inte alltid baserat på siffror utan efter vad som känns rätt.

"Det här skulle man inte göra om man inte älskade det."

"Det här är inte bara ett yrke. Det här är vårt sätt att vara och leva."

"Jordbruk som livsstil ger betydelse och en djup förståelse för vad som verkligen är viktigt i livet."

2 EN SLUTPRODUKT ATT VARA STOLT ÖVER

Den finländska producentens stolthet är mat vars ursprung och kvalitet är känd. Produktionen är noggrant övervakad, användningen av antibiotika minimerad och man tar hand om djurens välbefinnande varje dag, året runt. Konsumenten kan lita på det som finns på tallriken och producenten vet hur det är producerat. Ansvarsfullhet och renhet är inte ett mervärde utan utgångspunkten.

"Jag kan stå bakom min produkt till hundra procent."

"Med mitt arbete säkerställer jag att finländarna har möjlighet att äta ren mat."

"Detta är mat som jag gärna kan ge mina egna barn också."

3 ENTREPRENÖRSANDA ÖVER GENERATIONERNA

Gårdarnas vardag bygger på gemensamt arbete, där kunskap, värderingar och ansvar överförs från en generation till nästa. Arbetsplatsens läge utanför knuten gör det möjligt att förena arbete och familj, vilket gör vardagen smidigare.

"Det är en stor sak att få arbeta hemma och med barnen. Och att arbetsplatsen är ens egen."

"Till mina barn vill jag förmedla en kanske lite gammaldags familjegårdsmodell där man fokuserar balanserat på såväl djuren, åkern som skogen."

4 LANDSBYGDENS LIVSKRAFT OCH LOKAL ANKNYTNING

Jordbruket upprätthåller förutom familjernas vardag också landsbygdens kontinuitet. För många producenter är det viktigt att det egna arbetet är till direkt nytta för den egna gemenskapen och främjar den lokala livskraften. Arbetet som görs på gården är inte till nytta bara för en själv – det sysselsätter även andra från fodertillverkare till transporter och servicetjänster. Jordbruket stöder byarnas livskraft, håller Finland bebott och skapar en grund för att servicen ska bli kvar. Gemenskap är viktigt: hjälp ges till grannar och det finns även plats för nykomlingar.

"Gårdsägarna stöder bebyggelsen på landsbygden och livar upp små byar."

5 FÖRSTÄRKNING AV FINLANDS FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAP

Inhemsk livsmedelsproduktion förstärker Finlands självförsörjning. Det är en nationell fördel, men ger också individen trygghet i en osäker värld. Många producenter upplever att deras arbete tryggar hela landets försörjningsberedskap – lokalt och nationellt.

"Om vi inte producerar själva är vi på andras nåder."

"Inhemsk mat är ett värde i sig."

6 ATT BRY SIG OM DJUREN OCH NATUREN

För producenten är naturen inte bara en bakgrund eller resurs – den är grunden för arbetet. En välkött åker, natur med mångfald och ett gott bemötande av djuren är nödvändigt för såväl gårdens funktion som hela livsmedelsproduktionens framtid. Förhållandena i Finland möjliggör ansvarsfull odling, och många utvecklar ständigt sätten att verka ännu hållbarare ur naturens synvinkel. Naturförhållandena styr produktionsinriktningen, och som bäst grundar sig arbetet just på det som är möjligt och hållbart.

"Utan naturen finns inte näringen. Det får man aldrig glömma."

"I Finland kan inte alla odla morötter. Det är viktigt att utnyttja de möjligheter som Finlands klimat och olika jordarter erbjuder."

7 KOPPLING TILL FINLÄNDARNAS VARDAG

För många producenter är den största belöningen det ögonblick då konsumenten väljer en inhemsk produkt från butikshyllan. Då blir det egna arbetets avtryck synligt och blir till en del av någon annans vardag. I inhemsk mat förenas kvalitet, ansvar och spårbarhet, men framför allt syns det i att det finländska arbetet värdesätts. Att det egna arbetet betyder något.

"Det är fint att se när människor väljer inhemskt och man vet att man varit med i det."

"Inhemsk mat är en värdefull sak."

I väntan på grillsäsongen

Bristen på nötkött fortsätter, vilket har fått konsumenterna att byta till kyckling. Efterfrågan på antibiotikafritt svinkött ökar i Asien. Spannmålsskörden prognostiseras att bli bra, men marknaden påverkas inte bara av väderleken utan också av politiska faktorer.

FJÄDER

TEXT: Matti Perälä, direktör för fjäderfäverksamheten, Atria Finland Ab

Köttfärssituationen avspeglas även på fjäderfähyllan

Produktionen och konsumtionen av fjäderfä och få framför allt kyckling har ökat sedan början av året: produktionen med upp till fyra procent och även konsumtionen en aning. Vi på Atria trimmade fortfarande in vår nya fabrik under förra årets första hälft och till och med bromsade produktionsökningen lite. Nu ligger allt detta bakom oss, och inte ens diskussionen som förts kring näringsrekommenda-

tionerna har påverkat efterfrågan på fjäderfä. Dock syns den minskade konsumtionen av kallskuret tråkigt nog även som en svag minskning av försäljningen av fjäderfäbaserat kallskuret. Förhoppningsvis är detta tillfälligt.

Bristen på nötkött och speciellt de tomma köttfärshyllorna har varit ett diskussionsämne under hela våren. För en del konsumenter och butiker har bristen kommit som en överraskning, men inte för aktörerna i branschen – dock har styrkan i utvecklingen överraskat något. Den största förvåningen är nog ändå vilken ställning köttfärsen har på det finska matbordet. Det är fint att vi har hand om ett produktsegment som köttfärsen, som är så viktig för finländarna.

Bristen på röd köttfärs har ökat konsumtionen av kyckling. En del av efterfrågan på köttfärs har förts över på strimlor och färs av kyckling. Vi var beredda på ökad försäljning av filéstrimlor i och med bristen på köttfärs, de är ju produkter som kan ersätta varandra bra i matlagningen. En liten över-

raskning har varit den kraftiga efterfrågeökningen på kycklingköttfärs. Kycklingköttfärs har traditionellt varit favoriten för hälsomedvetna, framförallt på grund av det låga fettinnehållet. Nu verkar det som att en större del av konsumenterna har provat kycklingköttfärs i stället för nötköttfärs i vardagsmatlagningen. Vi får nu fler stadiga konsumenter av kycklingkött och även ökad ”penetration” för kycklingköttfärs.

Grilldelikatesser av kyckling är en del av sommaren på samma sätt som annat för grillen från Atria. I slutet av april fick vi två nya smaker till Minutfilé-serien i en askstorlek som passar grillning: soltorkad tomat som konstaterats vara bra samt traditionell grillmarinrad. Vänner av innerfilé erbjuder ranch som är bekant från chipsvärlden och som yoghurtmarinerat souvlaki-spett. Vi ska inte heller glömma stekschnitzelnyheterna för grillen: Atria Grill & Dip bitar av kyckling Gyros & Tsatsiki och Stekschnitzel av kyckling med rostad vitlök-chili i Jyväbroiler-serien. De här är säkra kort för oss sommargrillare!

SPANNMÅL

TEXT: Ilkka Ala-Fossi, direktör för foderaffärsverksamheten, A-Foder Ab

Hopp om bättre skörd

Efter fjolårets dåliga skörd förväntas man inom EU en bättre skörd 2025. Skicket för höstsådda spannmål förbättrades under våren och sådden kunde göras i god tid. Enligt prognoserna ska 2025 års skörd bli något bättre än medelvärdet på fem år. Även i Nordamerika är skördeförväntningarna hyggligt goda. I Ryssland tyngs skördeförväntningarna något av torka,

och på grund av administrationens exportbegränsningar är exportvolymerna lägre under sommaren. Som helhet förväntas världens spannmålslager minska något under skördeperioden. På spannmålsmarknaden har det under våren funnits fler prissänkande än prishöjande faktorer. Utöver rimliga skördeförväntningar har den starkare euron försämrat konkurrenskraften för spannmål från Europa och presat ner priserna. När denna översikt skrivs har dock ökad torka i en del av odlingsområdena i Europa skapat oro för hur skörden ska utvecklas.

Spannmålsmarknaden följer under de kommande veckorna väderförhållandena och grödornas utveckling. Tröskningen av höstspannmål och de tidigaste vårspannmålen börjar redan i början av juli i Europa. Efter detta börjar vi få en mer exakt uppfattning om hur skörden lyckats och den kommande prisnivån. Utöver förhållande-

na under odlingssäsongen är de politiska riskerna fortfarande stora, bland annat utvecklingen i Ukraina och tulltvisterna.

I Finland har utbudet av foderspannmål under våren varit relativt balanserat och priserna har utvecklats i takt med priserna i Europa. Lagervolymerna vid skördeperiodens slut förutsågs i Finland stanna på ungefär samma nivå som föregående år. Enligt prognosen för såddarealer minskar spannmålsarealerna i Finland något under skördeperioden, men proteingrödornas arealer hålls oförändrade och oljegrödornas arealer ökar. Efterfrågeutsikterna för protein- och oljegrödor är goda även för kommande år, så de är ett bra alternativ när växtföljden planeras.

Låt oss hoppas att på gynnsamma förhållanden i Finland i år. Förhållandena under början av växtperioden har i huvudsak varit gynnsamma och grödorna har börjat utvecklas fint.

SVIN

TEXT: Markku Hirvijärvi, direktör, Köttaffärsverksamheten & Export- och industrihandel, Atria Finland Ab

Tullkriget ger osäkerhet i den återhämtande marknaden

I Europa höll marknaden på att återhämta sig efter överutbudet på grund av mul- och klövsjukan i Tyskland. I månadsskiftet mars-april lyckades Tyskland förhandla fram exporttillstånd till Storbritannien genom regionalisering. Dock orsakar tullarna och beställningsändringarna mellan USA och Kina svängningar på svinmarknaden i Storbritannien när USA har försökt rikta sitt överskott dit. Detta kan medföra press även i hela Europa.

I Danmark är den kraftiga minskningen av produktionsvolymerna på väg att nå en punkt där efterfrågan och utbud möts, och priserna har börjat korrigeras. Lagren av svinkött har slutat öka, men de är ändå som helhet ganska stora, och prisnivån för sortiment är mycket låg. Sommaren förväntas förbättra lagren och speciellt handeln med sortiment. Vi hoppas på bra grillningsväder och att turisterna ska resa inom Europa!

Spridningen av mul- och klövsjukan till stora exportländer, som Polen, är en stor risk på marknaden. Det finns också en risk för att sjukdomen sprider sig till Finland.

I Asien är den kinesiska marknaden fortfarande något svag, speciellt när det gäller produkter med ben, men i Japan fortsätter tillväxten. Även den sydkoreanska marknaden piggnar till när de tyska produkterna är borta från marknaden.

Om Taiwan skrev jag sist att vi väntar på att handeln ska inledas och därifrån kommer nu goda nyheter: I Taiwan har det öppnats en ny restaurangkedja med Mumin- och Finlandstema och kötttravaror som kommer från Atria till 100

NÖT

TEXT: Markku Hirvijärvi, direktör, Köttaffärsverksamheten & Export- och industrihandel, Atria Finland Ab

Konsumtionen och produktionen växer globalt

Produktionen i Brasilien växer nästan lika snabbt som konsumtionen i Kina. Även om konsumtionen i Kina under åren 2021–2025 bara har växt med 1,3 kg/person, innebär det sammanlagt cirka 1,7 miljarder kilo. Brasiliens produktion har också ökat till cirka samma mängd. Prognosen är cirka 1,8 miljarder kilo 2025 (Finlands produktion cirka 83 miljoner kilo) och volymerna styrs i huvudsak till Kina. På den globala marknaden finns just nu ingen över-

produktion utan marknadssuget fortsätter. Brasilien, Argentina och Indien har ökat sin produktion, och Europa håller på att förlora den här kampen.

I Europa är det brist på nöt och lagernivåerna är låga. Handeln med sortiment är livlig. I och med höjda prisnivåer har konsumtionen i viss mån flyttat över till fjäderfä och svin, i Östeuropa i huvudsak svin. Prisnivåerna har hållit sig stabila för sortiment under de senaste veckorna. Prisnivåerna för värdefulla styckningsdelar förväntas förbättras under sommaren och förbli bra under hösten.

Spridningen av mul- och klövsjukan innebär moln på himlen. Ännu har den inte fått några större konsekvenser, eftersom fynden är från de länder som har små exportvolym till utanför Europa, och Tyskland fick tillstånd till Storbritannien genom regionalisering. Spridning av sjukdomen exempelvis till Polen skulle medföra en stor marknadsstörning i hela Europa.

Handeln med hudar fortsätter stillsamt. Importtullarna mellan USA och Kina rör om marknaden ytterligare.

procent. I början av april firades invigningen, vi skickade en videohälsning. Vi möts fysiskt i Finland i juli.

Efterfrågan på antibiotikafria produkter ökar i Japan, Kina och Taiwan tack vare ett gott varumärkes- och säljarbete.

Lagren är på en hög nivå, men Europas återhämtning från prispressen på grund av mul- och klövsjukan lär också få marknaden i Finland att återhämta sig mot slutet av året. Förhoppningsvis svänger inte handelskriget mellan USA och Kina detta i fel riktning.

Trots den kalla våren förbereder vi oss i Finland framgångsrikt för grillsommaren. Kassler och ytterfilé tror man att det till och med blir brist på under sommaren, och det blir press på skinkan. Försäljningen av smörgåspålägg är tyvärr fortfarande klart mindre än innan de nya näringsrekommendationerna som lämnades i november.

Svinträngseln förvärrades med stridsåtgärderna på arbetsmarknaden. Som tur var kunde frågorna lösas efter den första strejken och nu släpper vi ut de extra kilon på marknaden som trängseln orsakade. Situationen bör vara i balans i juni.

Avskogningsförordningen spårar all mark som används för uppfödning av nötkreatur

Avskogningsförordningen träder i kraft från början av nästa år. Om nötkreatur har betat i ett område som har orsakat avskogning, följer uppgiften med nötkreaturet ända till butiken.

TEXT: Niina Immonen, utvecklingsdirektör, Atria Finland; Sinikka Hassinen, direktör, Atria Nöt
REDIGERING: Salla López BILD: Adobe Stock

Ioch med förordningen måste Atria kunna verifiera avskogningsfrihet för varje nötkreatur, vilket innebär att inget av platserna som använts för uppfödning av nötkreatur har orsakat avskogning under dess livscykel.

I praktiken uppfylls avskogningsförordningens definition om avskogning endast om nötkreaturet har betat på områden där skogsmark gjorts om till betesmark efter 1 januari 2021. Sådana nötkreatur bedöms utgöra mindre än 0,5 procent av nötkreaturen i Finland.

UNDBIK BETE PÅ RÖJD MARK

Ett viktigt datum för skogsrojning enligt definitionen i avskogningsförordningen är 1 januari 2021. Om du har röjt skog efter detta datum för att använda området som betesmark för nötkreatur, anses detta ha orsakat avskogning. Ett annat viktigt datum är dagen

för nötkreaturets födelse i förhållande till förordningens ikraftträdande. Nötkreatur födda före 29 juni 2023 faller utanför förordningens ram.

I avskogningsförordningen grundar sig definitionen av skog på skogens egenskaper samt markanvändningen i området. Om ett nytt område som tas i bruk för jordbruk anläggs på ett område som redan tidigare har varit i huvudsak i jordbruksanvändning eller bebyggd mark, är det inte frågan om avskogning enligt förordningen. Med andra ord får man avverka träd på jordbruksmark för att anlägga nya byggnader eller betesmark, utan att detta utgör avskogning enligt förordningen.

Tolkningen och genomförandet av förordningen har varit mycket rörig, och många frågor är fortfarande öppna. Atria informerar gårdarna i den takt som frågorna klarnar. ■

Atria informerar gårdarna i den takt som frågorna klarnar.

VIKTIGT ATT KÄNNA TILL OM AVSKOGNINGSFÖRORDNINGEN

- 1 Baseras på spårbarhet: för nötkreatur behövs uppgift om varje uppfödningsplats som djuret varit på under hela sin livscykel.
- 2 Detta innebär att man för varje uppfödningsplats måste definiera avskogningsstatusen, det vill säga om det på uppfödningsplatsen har orsakats avskogning enligt definitionen.
- 3 Uppfödningsplatsen anses ha orsakat avskogning, om uppfödningsplatsen som används som betesmark finns på ett område som röjts ur skog efter 1 januari 2021. Produktion av annat foder, till exempel ensilage, på området är dock fortfarande tillåten.
- 4 Om du misstänker att det på din gård finns betesmark som orsakat avskogning, ska du omedelbart sluta använda området som betesmark för nötkreatur.
- 5 Alla uppfödningsplatser för nötkreatur och uppgift om uppfödningsplatsernas avskogningsstatus följer med djuret ända till försäljningen på partinivå.
- 6 Nötkreatur födda före 29 juni 2023 faller utanför förordningens ram.

BILDER: Tuukka Kiviranta

TORKKOS GÅRD, YLISTARO

PRODUKTIONSINRIKTNING: Fjäderfä

FÖRETAGARE:

Matti Torkko och Laura Leskelä

GRUNDADES: Generationsskifte 2012

ÖVRIGT: År 2016 utökade gården sin verksamhet från spannmålsgård till uppfödning av fjäderfä. På gården föds omväxlande upp unghöns och kycklingar. Gården har belönats två gånger vid Köttakademins som utmärkt unghönsuppfödare.

EN VECKA PÅ GÅRDEN

I artikelserien följer vi vardagen på Atriagårdar under olika årstider. I början av maj var sådden redan i gång på Torkkos gård, på Ojanperäs gård väntade man på att nattfrosterna skulle ge vika.

Bekanta dig med Atriagårdarnas vardag: atriatuottajat.fi/viikkotilalla

OJANPERÄ GÅRD, ILMOLA

FÖRETAGARE: Heta Ojanperä

PRODUKTIONSINRIKTNING: Dikogård

GRUNDADES: Heta blev företagare på gården i och med generationsskiftet 2022. Generationsskiftet gjordes för växtodlingsgården, men redan samma år byggdes dikoladugården.

ÖVRIGT: Det finns cirka 30 Simmental-dikor och två avelstjurar.

● YLISTARO
● ILMOLA

Kalvningar och vårplöjningar

På Ojanperäs gård föddes tre kalvar under morsdagsveckan. Vårarbetena på åkern fick ännu vänta på grund av frostnätter.

MÅNDAG – VARDAGSBESTYR

Startar en ny vecka och kokar gröt med Johannes, äldsta barnet, vid sex på morgonen. Morgonbestyren görs lugnt och samtidigt tittar jag på inspelningarna från ladugårdens kamera från natten som gått. I går kväll kalvade kon Ursus för andra gången, och i kamerorna ser jag att kalven även under natten självständigt har diat modern. För Johannes till daghemmet vid åtta och

sedan mot bestyren hemma. Först kör jag djuren till ströbädden och tömmer gödselrännan och fyller på med foder på foderbordet. Jag delar ut mineraler och kraftfoder och granskar varje djur för sig. Alla har det bra och jag går hem för att laga mat. Anteckning av kalvningarna på datorn och annat pappersarbete. Klockan är redan mycket och det är dags att hämta barnet på dagis. Min make Jarno kommer hem från

jobbet och hela familjen lägger strö åt korna tillsammans. Läggsdags efter bastun.

TISDAG – PLÖJNINGARBETEN

Gamla husbonden började med plöjningen som vi lämnade 24 hektar av till våren. Tillsammans med Jarno började vi montera gräsfröenheten på såmaskinen. Det här tyckte vi var en vettig investering för vår gård, eftersom

tyngdpunkten i odlingen kommer att ligga på fodervall och bete av hög kvalitet. I ladugården var det inget särskilt i dag utöver grundjobbet, så jag hann till Seinäjoki på kvällen för en gemensam träning med de övriga kvinnorna!

ONSDAG – KALVNINGAR

Direkt på morgonen kalvade husmors favoritko Ulu. Allt gick enligt plan och redan en timme efter födseln diade tjurkalven självständigt råmjölk av modern. Jag strävar efter att inte lägga mig i kalvningarna, om det inte är nödvändigt (felställning, alltför stor kalv). Jag tycker att modersegenskaperna märks bäst när djuret i lugn och ro får sköta det själv. Ibland hittar inte kalvarna moderns spene och då går jag ut senast 3 timmar efter födseln för att hjälpa kalven att dricka mjölk. Efter kalvningen övervakar jag också via kamerorna eller direkt att efterbörden kommer ut. Efter att fodret är hanterat tar jag jordprov från de nya åkrarna som tillkommit i ägoregleringen. På kvällen kommer Johannes fadder Niina på besök. Efter kaffet fick jag Niina till hjälp i ladugården på kvällen och samtidigt satte vi öronmärken på de kalvar som fötts.

TORSDAG – TANKAR OM INSEMINERING

Torsdagen börjar med Johannes 1,5-årsbesök på rådgivningsbyrån. Överlägger med gamla husbonden om var och vad som ska plöjas härnäst. Det är inte bråttom med vårbruket eftersom det efter ett par varma dagar åter blev minusgrader nattetid. Dagligt arbete i ladugården, granskning av djuren och insamling av aktivitetsband. Jag inseminerar en del av moderdjuren själv: bara de som jag vill ska ge förnylsedjur. Aktivitetsbanden är ett praktiskt hjälpmedel för att följa

brunst. Jag inseminerar önskade djur bara en gång och sedan går de till avelstjuren. I framtiden ska jag ta könsorterade spermadoser i bruk. Vi har låsstaket längs hela foderbordet, vilket underlättar alla skötselåtgärder och insemineringen, eftersom jag oftast gör detta arbete ensam.

FREDAG – SELENETS POSITIVA INVERKAN

Mineraler och kraftfoder delas ut varje dag. Vi använder A-Foder Emokiven-näinen, stark selen, Alkurehu och nu som nyhet VahvaTR speciellt för kvigor som kalvat. Huvudfodret är dock vallfoder. När det gäller stark selen måste jag nämna att vi har tagit det i bruk i vår ett par månader innan kalvningarna och nyttan har varit tydlig. Även om vi aldrig har haft problem med apatiska kalvar eller efterbörd, så har användningen av detta vitamin fört med sig mycket förbättringar. Kalvarna är livskraftigare och strävar efter att dricka råmjölk snabbare än innan. Stark rekommendation speciellt för dikogårdar! Den här veckan fick vi även en tredje kalv när Rial fick en stor tjurkalv.

LÖRDAG-SÖNDAG – ÄRTSÄDD PÅ MORSDAGEN

Veckosluten försöker vi tillbringa med familjen i möjligaste mån. Vardagen är hektisk, den tuffaste säsongen pågår samtidigt på gården och i jordbyggnadsbranschen där Jarmo är företagare. Den gemensamma tiden är begränsad och dagarna långa. I ladugården görs bara de obligatoriska uppgifterna med hela familjen. Husmors far och hans maka är en oersättlig hjälp med att ta hand om barnen. På söndagen firade vi morsdag med lunch hemma. Närmaste gänget kom på besök och dagen fortsattes med sådd av ärt. ■

UR EXPERTENS PERSPEKTIV

På Ojanperäs gård byggs framtiden på dikoproduktionen

Ojanperäs gård har genomgått betydande förändringar på sistone. Våren 2021 inleddes planering av dikoproduktionen i samarbete med A-Producenter och ett år senare genomfördes ett generationsskifte och ingicks produktionsavtal som lade grunden för uppstarten av ny boskapsnäring. Samma år rustade man upp den gamla maskinhallen till en ladugård och de första Simmentaldikorna anlände i juni 2022.

Djuren köptes från en gård som skulle lägga ned produktionen. De var dräktiga, men något magra och uppfyllde inte helt förväntningarna. I affären ingick också kvigor i inseminationsålder. Den första kalvningssäsongen var utmanande och bara en del av dikorna kalvade.

Heta har gedigen erfarenhet av boskapskötsel, tack vare vilken gården lyckats få ordning på dikornas konditionsklasser, och besegrat utmaningarna med att få djuren dräktiga och med kalvningen. Gården satsar på högklassigt ensilage, betesgång och balanserad mineralutfodring. Också djurens förhållanden utvecklas ständigt: efter invigningen av ladugården har man bland annat byggt en rastgård. Tjurkalvarnas tillväxtresultat ligger redan nära den nationella övre kvartilen.

Det finns åtskilliga framtidsplaner, men utmaningarna i utvecklingen av gården är i mångt och mycket desamma som hos andra dikoproducenter. Åkermark är sällan till salu i Ilmola och priserna är höga. Att öka antalet dikor skulle kräva utbyggnad, vilket är en betydande investering.

Ur A-Producenters och hela köttkedjans perspektiv är livskraftiga dikogårdar som producerar kalvar en central del av den inhemska nötköttproduktionens kontinuitet. Bakom varje paket köttfärs som säljs finns yrkeskunniga och motiverade företagare som Heta.

Juha Pennala
kundrelationschef
Atria Producenter

Sådd och optimering av utfodringen av unghönsen

På Torkkos gård föds unghönsen upp till mödrar åt Atrias kycklingskedja. Sådden av vete, ärtor och havre höll gårdsfolket sysselsatt.

MÅNDAG – PÅ MED OVERALLEN OCH KÖR

En kall majmorgon, minusgrader på natten, +7 på dagen. Mattis dag började före klockan sex. Kaffe och rågbröd. Mot höns huset, 10 minuter med bil. Går igenom e-posten. På med overallen och stövlarna, in i hönsriet. 17 000 unghöns pickar på golvet. Hönorna i de egna avdelningarna och tupparna i den egna. Fåglarna är cirka fyra veckor gamla. Växer ytterligare 14 veckor hos oss.

Kontrollerar att allt fungerar och framför allt att hönsen mår bra.

Nästa punkt är att hämta gödselkärnan från Könni. Matti spred höns gödsel på en del av våra åkrar. Dessa skiften renoverades under den gångna hösten. Laura och våra barn Ellen, 4, och Eeli, 2, skötte dagens övriga bestyr. På kvällen MLL:s styrelsemöte för Laura

och barnen med pappa för att sprida gödsel.

TISDAG – HÖNSFLOCK SOM SÄLLSKAP

Under natten en regnskur, temperaturen under dagen under fem grader. Morgonbesök i höns huset. På morgonen kastar kastutfodraren ut fodret på golvet varifrån fåglarna kan plocka det på ett arttypiskt sätt. Det är väldigt ståhej runt foderautomaterna. Ingen sitter på sittpinnarna vid matdags. Ströet är kutterspån som inte dammar när fåglarna krafars i ströbädden. Vattenlinjerna justerades så att de kom högre upp. I hönsriet går man lugnt, så att varje fågel blir sedd.

Sedan återlämning av gödselkärnan till Könni. Vid lunchtid möte med Envitopolis. Gödslet myllades med kultivatoren. Eftermiddagsbestyr och förbe-

redelse för fortsatt sådd, tveksam med tanke på det kalla vädret. Sådden kunde vi inleda 2.5 med vetet. Sist på kvällen fjärrkontakt med höns huset för att se att allt är bra.

ONSDAG – VÄGNING OCH SÅDD

Fortsatt kylig dag, +7. Morgonbestyren som vanligt. När man går i hönsriet hinner man se varje fågel och granska fåglarnas beteende. I hönsriet fungerar allt automatiskt: utfodring, uppföljning av vikt, ventilation och belysning. Men vi behövs ändå: datorn lägger inte märke till om någon höna betar sig konstigt eller om det behövs ändringar i förhållandena. Varje flock är olik.

Efter lunchtimmen tillbaka till höns huset. Även om det finns automatvågar i hönsriet vägs unghönsen för hand varje vecka. Tillväxten följs noga för att den ska hålla sig inom den anvi-

sade kurvan. Vid behov kan mängden foder justeras. Alltför snabb tillväxt är inte bra – unghönsen ska växa behärskat för att bli goda och flitiga mödrar. Tillväxten dokumenterades och statistikfördes, och uppgifterna förmedlades till Atria.

På eftermiddagen flyttade vi till åkern. Senni-vete såddes i jorden, som direktsådd och på skiftet som kördes med kultivator igår. Gamla husbonden harvade åkern intill, efter renoveringsarbetet och rörläggningen av diket måste åkern jämnas till. Laura tvättade och dammsög bilen på kvällen inför bilservicen nästa dag.

TORSDAG – SÅDDARBETE OCH HÖNSHUSLARM

Den gångna natten var det frost igen. Morgonen var frisk, men solen sken redan klart. Efter morgonen i höns huset körde vi bilen till service. Därefter fortsatte åkerarbetet; idag direktsåddes ärt i stubben efter förra årets höst-vete. Ärtan producerar vi med odlingsavtal åt A-Foder.

Eftermiddagen avbröts av utfodringslarm från höns huset. Maskinen fyller på nästa dags foder färdigt i centrifugalspridarna dagen innan, men foderpåfyllningen hade avbrutits. Lar-met berodde på damm som samlats i tratten under vågen, detta hindrade fodret från att rinna ner till transportören. Ruskar lite och det fungerar igen.

FREDAG – FYLDA LÅRAR

På väg till höns huset på morgonen är temperaturen under 5 grader. Odlingsarbetet fortsätter ännu med ärt. Under eftermiddagen tömde vi såmaskinen och förberedde nästa dags sådd av havre. Fyllde lårarna och testade. Laura var ute på sysslor och kvitterade ett foderlarm. Mattis kväll avslutades som vanligt med rengöring av traktorns filter och smörjning av maskiner. Lauras

dag förflöt i huvudsak med att ordna för sonens födelsedagsfest.

LÖRDAG – SÅDD OCH FÖDELSEDAGSFEST

På natten var det frost igen, på dagen molnfri himmel, temperaturen steg över 10 grader. Grundkontroller i höns huset på morgonen. Vilken har vattenförbrukningen varit föregående dag? Har allt gått bra med foderutdelningen? Har temperaturerna varit på invanda och begärda nivåer? Hur har vikten utvecklats? Vilken nivå är det i fodersilorna, måste mer foder beställas nästa vecka?

Från höns huset till sådd av Proxy-havre. Laura skötte de övriga bestyren med barnen och sedan tog vi emot födelsedagsgästerna. Till och med husbonden hann till festen från åkern – som vanligt först något efter att gästerna anlät.

SÖNDAG – MORS DAGSKAFFE OCH GÅRDSVIDEOR

På morgonen kontrollerade vi utfodringen av hönorna. Under de första två veckorna får unghönsen dunungs-foder från A-Foder. Därefter byts fodret till A-Foders Emobroiler Alku. Normalt har vi gett detta till fyra veckors ålder, men nu fortsatte vi det till lite drygt fem veckors ålder. Nu byttes fodret till Emo kasvatus-foder. Unghönsuppfödningen är en känslig verksamhet, för med fem gårdar svarar vi för produktionen av kycklingmoderdjur för hela Atriakedjan.

Från höns huset flyttade vi över till såarbetet med hela personalen och drack mordsdagskaffe på åkerkanten. Proxy-havre i jorden. Laura fotade bitar av såarbetet till A-Foders sociala mediekkanaler.

Det är mycket som ryms i en vecka. De första gröna skotten väntar vi på, men det känns att det är vår i luften. ■

UR EXPERTENS PERSPEKTIV

Kontinuerlig utveckling och säkerställande av fåglarnas välbefinnande

TEXT: Anne Rauhala

Matti och Laura har fött upp unghöns och ibland också kycklingar i nio år. I allt de gör syns en vilja att röra sig framåt och alltid bli bättre, både i höns huset och inom åkerodlingen.

Fågelförädlingen utvecklas hela tiden och ofta syns förändringarna allra först i unghönsen. Laura och Matti är alltid redo att tillämpa senaste kunskaper och göra de förändringar som behövs i såväl uppfödningen som förhållandena och utfodringen.

Uppfödningen av unghöns är en grundsten inom Atrias kycklingkedja. Avelshöns och -tuppar importeras till unghönsanläggningarna från Avia-gen SweChick i Sverige som nykläckta dunungar. Partier importeras omkring 15 gånger om året. Sex gårdar arbetar med uppfödning av unghöns.

Unghönsanläggningarna fungerar på samma gång som karantän för de importerade fåglarna, på vilka man tar salmonella- och blodprov enligt ett bestämt program för att upptäcka eventuella sjukdomar.

Fåglarna stannar i unghönsanläggningarna till 18 veckors ålder och flyttas därefter till ägganläggningar. Hönorna och tupparna går tillsammans och vid 23 veckors ålder börjar hönorna lägga ägg. Äggen ruvas i Atrias kläckeri i tre veckor. De nykläckta dunungarna som ska bli slaktkycklingar flyttas till uppfödninganläggningar och om drygt fem veckor är de redo för slakt.

I uppfödningen av unghöns är det viktigt att fåglarnas tillväxt följer den av uppfödaren angivna viktcurvan så bra som möjligt och att fåglarna är så jämna i storleken som möjligt i slutet av uppfödningstiden. Detta skapar förutsättningarna för en bra äggproduktion i ägganläggningarna.

Laura och Matti är entusiastiska unga företagare och det är ett nöja att arbeta med dem. Fåglarnas välmående ligger dem nära hjärtat.

Juha-Petri Jussila
fältchef, Atria Chick

TEXT: Laura Kaski, kommunikationschef, A-Producenter Ab & A-Foder Ab
BILD: Tuukka Kiviranta

Rollen som föregångare inom ansvarsfullhet förvånar i Europa

Antalet svin på gårdarna, långa svansar, utfodringen samt möjligheterna med artificiell intelligens var på tapeten vid Agri Benchmark Academy-evenemanget i februari. Skillnaderna mellan Finland och Mellaneuropa konkretiserades i tackningsbidraget för arbetet.

I Finland görs saker på ett riktigt bra sätt – så sammanfattade de unga producenterna **Jaakko Honkala, Isabella Krooks** och **Lassi Pöyhönen** det de fick med sig från mötet Agri Benchmark Academy som arrangerades i Tyskland i februari.

I evenemanget deltog producenter och representanter från olika länder i Europa.

– De hade svårt att tro att produktionen i Finland är nästan salmonellafri och att salmonella inte ens förekommer i spannmål. I Europa exponerar öppna silor spannmål för sjukdomar som sprids av skadedjur, under det att såväl spannmålslogistiken som produktionslokalerna är slutna hos oss, beskriver de unga producenterna.

LÅNGSVANSADE LÖNAR SIG INTE

Långa svansar är fortfarande en avlägsen tanke i svinproduktionen i Mellaneuropa.

– Uppfödningslokalerna är trånga och förhållandena annorlunda, och de investeringar som krävs är så stora att täckningen ofta inte räcker för att täcka kostnaderna, konstaterar Lassi.

Uppfödningen av långsvansade svin försvåras också av att det inte finns någon spårbarhet eller kedjestyrning.

– Grisar kan köpas och säljas på en fri marknad. I slutuppfödningen kan man vara villig att föda upp långsvan-

sade grisar, men det är svårt att få kontroll över kedjan ända från uppfödningen av kultingar.

FÖREGÅNGARE INOM ANSVARSFULLHET

Representanterna för andra länder undrade varför man vidtar ansvarstagande åtgärder redan innan lagstiftningen kräver det.

”I Finland beräknas koldioxidavtrycket frivilligt.”

– Varför gör man till exempel koldioxidberäkning frivilligt trots att EU inte kräver det ännu. Enligt dem bör man först få in kostnaderna för ansvarstagande åtgärder i konsumentpriset och först därefter genomföra sådana.

I Tyskland bestäms producentpriset enligt en välbefinnandeklassificering med fem steg.

– I butikerna säljs dock bara lite färskt kött, och konsumenten väljer ofta billigare kött i stället för dyrare, högklassigt kött med låg salmonellarisk, sammanfattar Jaakko Honkala.

TEKNIKEN BEHÖVER UTVECKLAS

Möjligheterna med teknik och artificiell intelligens intresserar de unga producenterna.

– Kontroll av förhållandena har testats även i Finland i projektet En intelligent svingård. Det är intressant, bara kostnaderna håller sig rimliga. Även uppskattning av slaktvikten utan våg vore praktiskt, funderar Isabella och Lassi.

Överraskande var att till exempel i Ungern använder alla elektroniska öronbrickor.

– Detta vore en utmärkt utveckling även hos oss och skulle förbättra spårbarheten ytterligare, fortsätter Jaakko.

UTFODRING MED BIPRODUKTER INTRESSERADE

I Europa utfodras svin i huvudsak med majs och allfoder. Blötutfodring används knappast.

– De var roade av att vi använder vassle och andra biprodukter för utfodring av svin. Hur kan man utfodra med sådant, och att man får det gratis, skrattar Lassi Pöyhönen.

– Ja och så är ändå produktionsresultaten i världstoppen, fortsätter Jaakko.

Lärdomen av den erfarenheten var att uppskatta det finska produktions sättet och det egna arbetet mer än tidigare.

– I förhållande till europeisk svin köttproduktion gör vi allt riktigt bra och ser till djurens välbefinnande och livsmedelssäkerheten. Trots det klarar vi av lönsam verksamhet och vi får bättre täckning än våra mellaneuropeiska kollegor, konstaterar producenterna. ■

VAD?

Agri Benchmark är ett världsomspännande nät utan vinstsyfte, som består av jordbruksekonomer, rådgivare, producenter och experter inom jordbruks- och trädgårdssektorerna.

PRODUCENTENS SOMMAR

BÄSTA TIDEN PÅ ÅRET

Även om sommaren är fylld med åkerarbete och spänning kring på hur skörden och betet lyckas, måste en stressad producent också komma ihåg att återhämta sig. Vissa tillbringar de långa, ljusa kvällarna med att grilla läckerheter, andra ordnar konserter på ladugårdsvinden och underhåller gäster, en tredje fiskar och njuter av naturen – och en fjärde lägger sig på soffan. Den brådsta årstiden är samtidigt den allra bästa tiden för många.

Lantgårdsboende, kafé och konserter på ladugårdsvinden

Familjegården blir en levande mötesplats om somrarna

Ollinahos vardag är öppen för gäster. Man kan klappa korna och om man vill kan man jobba i ladugården. Under sommaren har man plättfester under äppelträden på gården, lyssnar på opera på ladugårdsvinden och tittar på stjärnorna i en balja.

TEXT: Marjo Rönnkvist, Sana tai pari Oy BILDER: Anna-Katri Hänninen

Den sista grusvägsstumpen kör vi efter slamentreprenören. Även i dag märks landsbygdens vardag i Ollinaho. Bordercollien Nami dyker upp vid bilen för att bekanta sig, och dess kompis Vili hälsar på besökaren med samma vänlighet. Ingen av hundarna skäller det minsta. På gården är det full fart från morgon till kväll om somrarna, men för gästerna erbjuds en lugn tillvaro.

På Ollinaho känns historien. Den finns i gårdsområdets granhäck, äppelträdgården och det rödfärgade staketet. Den har vårdats i husets timmerväggar och räcken till trapporna till loftet. Århundradens historia under samma släkt väcker respekt.

Ollinaho är **Tuomas Laitinens** barndomshem. Livet förde honom från Södra Savolax till Helsingfors till marknadsföringen i ett start up-företag. **Maisa Juntunen**, en stadstjej från Tammerfors, gjorde sin karriär inom marknadsföring i filmbranschen. Jobben och en trea i Åggelby band paret till huvudstaden tills det första barnet föddes. I Helsingfors var det svårt att förena arbetet och småbarnsvardagen.

Paret längtade efter ett naturnära liv och en lugn miljö. Det var weltschmerz, funderingar om livsmedelsproduktion och hållbara val. När Tuomas föräldrar fick en möjlighet till avträdelsestödspension, föreslog de för sonens familj att flytta till Ollinaho. Först lärde man sig saker tillsammans, generationsskiftet genomfördes 2014.

– Jag hade aldrig tänkt bli jordbrukare. Det var en tröskel att mjölka tillsammans med min far, ler Tuomas.

NJUTER AV DET SOCIALA LIVET

Ollinahos åkrar har odlats ekologiskt i snart trettio år. Skogsbeten, mångfaldighets- och biotopområden var vardag redan innan det nuvarande husbondeparet. Att gården drevs enligt deras värderingar underlättade övertagandet. De två vegetarianerna fick fundera på om de verkligen skulle kunna vara kött- och mjölkproducenter eller om man bara skulle odla växter.

Under de första åren fick Tuomas och Maisa ofta förklara för sina kompisar i Helsingfors vad som skedde på landet. Tanken om att öppna gården för alla intresserade uppstod. Genomförandet av planen krävde en stor renovering och mycket pengar. Som tur var hade de trean i Åggelby. Bostaden såldes och pengarna användes för att utveckla Ollinaho.

– Huset förändrades helt till utseendet och även grönområdena förnyades. Det var vettigt att göra allt samtidigt: nu behöver man inte göra något på ett tag, berättar Maisa.

Huvudbyggnaden renoverades helt, och i huset blev det inkvarteringsutrymmen för fyra. Ytterligare utrymme finns i sommarboden. Sovplatser finns också i skogen, i tält mellan träden. Gästerna har tillgång till utebastu, balja och sommarkök.

Morgnarna är tidiga i Ollinaho. Maisa lagar frukost åt nattgästerna, och Tuomas går till ladugården för att säkerställa att allt är klart för gästerna att komma. Dagarna fylls av gårdens göromål och umgänge med gästerna. Det sociala livet är stilla på vintern – ibland pratar man med mjölkbilsschauffören, ibland kommer insemineraren. När det finns gäster njuter man av sällskapet. Sommarkvällar har inte heller husbondeparet brättom till sängs.

KOVÄNNER OCH BARNFAMILJER

Tuomas och Maisas tanke om lantgårdsboende var att gästerna kommer till en riktig levande gård. Ollinaho har landsbygd med åkrar, ladugårdar och sysslor. Och naturligtvis kor.

– Den första kommentaren är ofta att är de så här stora! Få har stått nära en ko, skrattar Maisa.

– Även barnen får skyddsoveraller och gummistövlar: de kan vara riktigt entusiastiska över ladugårdsarbete. Det tar många timmar.

Utöver kovänner som blir exalterade av att klia kossor och barnfamiljer från huvudstadsregionen får Ollinaho besök av par som får tips om till exempel närliggande dansbanor. Och

det finns intressant program även på de egna ägorna. Förrförra året framfördes ett modernt dansverk i Ollinaho med ett par hundra människor. Förra sommaren uppträdde operasångerskan Johanna Rusanen-Kartano på ladugårdsvinden, och den här sommaren uppträder pianisten Tuula Hällström och sopranen Reetta Haavisto.

Sommarsöndagar är det sommarkafé i trädgården. Man kan komma och fika bland äppelträden även om man inte är inkvarterad i Ollinaho. En glimt av lantgårdens liv kan man också få som fest- eller mötesgäst. I det stora huset kan man vistas sommar som vinter, och i trädgården finns plats för en stor grupp.

Tuomas och Maisa vill att livet på Ollinaho ska avspejla dem själv. Gården har alltid varit viktig för sin omgivning: redan Tuomas farmor ordnade kurser och samlade byborna.

– Den här gården har vi bara till låns, och den går vidare härifrån. Vi hoppas att vi är halvvägs i släktkontinuiteten och inte i slutet, funderar Tuomas. ■

TRE FAKTA

1

Ollinahos gård är grundad 1596 – Den första husbonden var inte Olli utan Perttu. Nu drivs gården av den 14:e generationen efter honom. På Ollinaho bor Tuomas Laitinen, Maisa Juntunen samt döttrarna Friida och Tilda. Till familjen hör också två hundar och två katter.

2

Ollinaho har en ladugård med en robot – I ladugården finns cirka sextio mjölkkor. Korna trivs i den moderna ladugården och betar sommardag på de ekologiska åkrarna och skogsbeten.

3

Koittila i Kangasniemi är en livlig by – En fungerande byskola samlar människorna: där ordnas även evenemang och sköts gemensamma frågor. Koittila valdes till årets by i Finland 2023.

SOMMARHÄLSNINGAR FRÅN GÅRDEN

Hur ser sommaren ut för producenten på Europas nordligaste mjölkgård? Och på en spannmålgård i södra Finland? Vad engagerar en producent i den östra delen av landet – och vad skapar sommarstämningen i Österbotten?

Vi bad producenter på olika håll i Finland berätta om sina sommarplaner och dela med sig av sina bästa tips under en arbetsfylld sommar.

TEXT: Viivi Tervonen, Kind Company

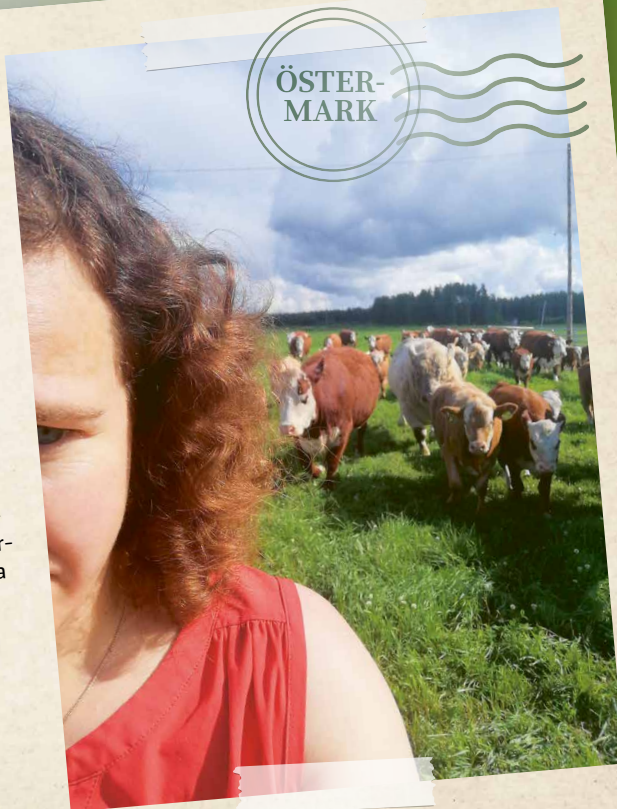
Hälsningar från Österbotten

Hos oss är sommaren till stor del betestid. Vi följer noggrant hur den lyckas, och det ska erkännas att vi är lite nervösa ibland också. Det finns många faktorer som gör betesgången utmanande: betesarealens tillräcklighet, flytt från en remsa till nästa i rätt tid, åkrarnas skick, samarbetet mellan djuren och människorna samt lagom med regn och värme.

Jag vill påminna alla medproducenter att njuta av sommaren. Jag blir glad av till exempel att ibland kunna stanna upp för att titta på djuren på betesmarken och se deras glädje. När betesgången lyckas och fodret räcker, uppstår de finaste stunderna under sommaren. Promenad på betesmarkerna, byte av skifte, vallens doft – då ser man konkret spåren av det egna arbetet. Djuren hör självklart till min sommar, men inte bara på grund av arbetet, utan även som ett inslag i det flacka österbottniska åkerlandskapet. Deras närvaro lugnar och ger den rätta sommarstämningen.

Valldoftande sommar!

Urpu Tanner-Koopmans
Aron tila

Jaga bort gäss i söder

Hos oss här i söder har den största utmaningen under tidiga våren varit gässen, som i flockar upp till tusentals individer äter höstspannmål från åkrarna. Sedan slutet av mars har jag lagt flera timmar om dagen på att jaga bort dem. Annars kan de förstöra grödorna totalt.

Det finns tillräckligt med jobb även utan gässen. Som säkert även hos många andra producenter innebär sommaren hos oss arbete nästan dygnet runt. Vi har därför försökt ladda batterierna redan i förväg för att bättre orka ta oss genom den här tuffaste arbetsperioden.

Samtidigt är sommaren också en belönande tid – då skördas bokstavligen resultaten av hela årets arbete och förhoppningsvis också en så lyckad skörd som möjligt.

Lycka till med sommarens arbeten!

Jussi Joutsiniemi
Joutsiniemen kartano

Nätter utan mörken på Europas nordligaste mjölkgård

Nu när nattetemperaturerna håller sig på plussidan och snön inte längre hindrar arbetet på åkern, kan man säga att sommaren kommit även till oss här i Utsjoki. Även om sådden och kornas utsläpp på bete sker senare hos oss än i södra Finland, så har sommaren i norr sina fördelar: korna är piggare och vistas utomhus upp till 120 dagar, och höet växer natten igenom.

Jag ser vårt läge som en fördel, även om de sömnlösa nätterna också innebär utmaningar. Våra anställda måste följa sin tidsanvändning noggrannare nu på sommaren, eftersom det är lätt att glömma klockan när solen aldrig går ner. Det är lätt att fastna i arbetet, men man måste också komma ihåg att vila. Själv har jag en kort ledighet i slutet av sommaren och jag rekommenderar samma till alla kollegor – landskapsresor, fiske eller vad som intresserar.

Med tillönskan om en ljus sommartid!

Urho Guttorm
Guttorms gård

Observationer i östra Finland

Liksom hos andra är sommaren även hos oss den brådsta tiden på året – på grund av sådden, svinskötseln och dessutom vår trädgårdsbutik. Men när åkerarbetena är gjorda och trädgårdsbutiken stängt för säsongen, får vi dra efter andan en stund. Själv försöker jag då hinna till stugan och fiska.

Mitt tips till medproducenterna är detta: även om det är hektiskt – stanna upp då och då för att följa de små budskapen från grödan och jordmånen. Själv observerar jag ständigt vad som växer på åkrarna. I år gjorde jag en intressant observation om hur mycket bättre ytstruktur mellangrödor skapar på åkern jämfört med områden där de saknas. En remsa som man missat att

så kan kännas som ett misstag, men för mig blev det mer som en plats där jag kunde lära mig något – något nytt om jordens struktur. Just det ständiga lärandet gör mitt arbete intressant. Jag ser sommaren som den bästa tiden för lärande, genom observationer.

Fina sommarstunder!

Kasimir Kokkonen
Alapihan tila

Spara de här recepten, som personalen vid Atrias primärproduktion har testat vid hemmagrillen, och överraska din familj!

BILDER: Adobe Firefly

ATRIA GRIS INREFILÉ I GRILLEN

Du behöver:

- Atria Gris inrefilé Naturell ca 500 g

Kryddor:

- 1 tsk salt
- 1 msk rörsocker
- 1 tsk rökt paprika
- 1 tsk svartpeppar
- 1 tsk vitlökspulver
- 0,5 tsk rökt salt
- 0,5 tsk chiliflingor
- 1 tsk spiskummin

Gör så här:

1. Ta ut innerfilén till rumstemperatur 1 timme före grillningen.
2. Gnid in kryddblandningen i innerfiléns yta.
3. Sätt kötttermometern i köttets tjockaste del.
4. Grilla filén tills innetemperaturen är 72–75 grader, vänd då och då.
5. Slå in filén i folie och låt vila.
6. Skär fingertjocka skivor av filén och häll BBQ Äppelsås på ytan samt en nypa fingersalt.

BEER CAN CHICKEN

Du behöver:

- Grill med lock
- 1 hel Atria kyckling
- 2 burkar öl (en till kycklingen, den andra till grillaren)

Kryddor:

- Citron-vitlök-lök-rosmarin-olivoljeblandning
- Torrmarinad efter smak

Gör så här:

1. Krydda kycklingen genom att fylla den med kryddblandningen. Gnid in torrmarinad krydda på kycklingens yta.
2. Sätt fågeln på en öppnad halvfull ölburk, eller så kan du använda en grillställning som är avsedd för detta och som du håller öl i.
3. Värm grillen till ca 150–180 grader. Grilla under lock med indirekt värme ca 1–1,5 h beroende på kycklingens vikt (ca 1 h/kg). Ångan från ölen tillagar kycklingen saftigt läcker samtidigt som skinnet blir frasigt.
4. Lägg grönsaker i grillen som sällskap till kycklingen, till exempel paprika, zucchini, tomat och potatisklyftor, i en folieform ca en halvtimme innan kycklingen blir klar.
5. Smaksätt grönsakerna med örter (till exempel rosmarin, timjan, oregano) samt salt, honung och olivolja. Som dryck naturligtvis öl, om det råkar finnas kvar av det.

MELON-HALLOUMI-JORDGUBBSSALLAD

ca 8 portioner

- 1 kruka ruccola
- 1 kruka bladsallad (t.ex. lollo rosso)
- 1 kg vattenmelon
- ½ kg cantaloupe- eller honungsmelon
- ½ kg jordgubbar
- 1 paket halloumi- eller grillost
- Olja för stekning av halloumin

Sås:

- ½ dl olivolja
- 3 msk vit balsamico
- ½ dl pepparmynta finfördelat
- En nypa svartpeppar

Hacka salladsingredienserna till grova bitar. Blanda dem till en sallad, stek halloumin guldbrun och blanda in i salladen. Blanda dressingredienserna med varandra och häll dressingen över salladen. Avnjut tillsammans med köttet!

FRÅN ATRIAS LIHAKAUPPA

ATRIA PREMIUM NAUDAN DENVER STEAK CA 1,7 KG

till ca 8 personer

Förberedelser:

Ta ut Denver Steaken i rumstemperatur i god tid före grillningen, rekommenderat minst 2 timmar tidigare. På det sättet är köttet nära rumstemperatur.

Om du grillar Denver Steaken i en kolgrill, är det mycket viktigt att du använder bra kol – helst stora bitar, inte smulor. Små kolbitar brinner lätt för mycket och det är svårt att styra värmen.

Gör så här:

1. Grilla Denver Steaken först på hög värme så att köttet får en fin stekyta. Flytta därefter köttet till indirekt värme: sätt kolen på ena sidan i grillen och köttet på motsatt sida, så att köttet inte är direkt över den heta lågan. Då fungerar din kolgrill som en ugn.
2. Justera luftöppningarna i grillens lock och botten så att temperaturen håller sig mellan 100 och 160 grader. Sträva efter cirka 120 graders temperatur – om temperaturen stiger momentant exempelvis upp till 160 grader, stäng öppningar, då sjunker temperaturen snart tillbaka.
3. Använd en kötermometer och mät i köttets tjockaste del. När inntertemperaturen är 50–54 grader (ca 1 h/kg), ta ut köttet ur grillen och linda in i folie. Låt köttet vila i folien 20 minuter.
4. Skär köttet i tunna skivor och krydda först i slutet med salt och peppar. Om du vill kan du slopa kryddorna helt, köttet är smakrikt redan som det är!

TILL
DENVER
STEAK

KOLREKOM-
MENDATION:
MARIENBURG-
GRILLKOL

JALAPENO COLESLAW

till ca 8 personer

- 0,6 dl majonnäs (Hellmans)
- 0,6 dl creme fraiche
- 0,3 dl färsk limejuice
- 1 jalapeno (frön borttagna, hackad)
- 1 vitlöksklyfta (fint riven eller krossad)
- ca 800 g strimlad kål (av ca 1 hel kål)
- ca 120 g tunt strimlad rödlök
- 1 dl färsk koriander, hackad
- 0,5 dl färsk gräslök, skivad
- 0,5 dl färsk bladpersilja, hackad
- Grovt havssalt
- Nymald svartpeppar

Gör så här:

1. Blanda majonnäs, creme fraiche, limejuice, jalapeno och vitlök i en skål. Tillsätt kål, rödlök, koriander, gräslök och persilja och blanda till.
2. Krydda med salt och svartpeppar. Låt det dra i cirka 5 minuter. Servera direkt eller täck skålen och kyl i kylskåp högst 4 timmar.

FÖR SOMMAREN FRÅN A-KAUPPA!

TILLBEHÖR FÖR VARJE GÅRD

- 1** Det bästa konserveringsmedlet för alla foderväxter: **KOFASIL DUO 5 X 50 G** 283,86 € **2** Mycket omtyckt mineralbehållare – utfodrarens och djurens favorit: **MINERALBEHÅLLARE PRIDE OF THE FARM** 370,00 € **3** En sommar utan flugor – ja tack! **NAVETTA-RADAR 400 ML** erbjudande 15,10 €* (Lägsta pris senaste 30 dagar 16,32 €) **4** När du väl börjat vill du aldrig byta ut dem: **GALLAGHER RING TOP POST 10 ST.** 56,99 € **5** FFP2-klassat andningsskydd med bättre passform och utandningsventil: **UVEX ANDNINGSSKYDD 15 ST.** erbjudande 25,00 €* (Lägsta pris senaste 30 dagar 28,73 €) **6** **TEGERA 8801 INFINITY** – handskena som hjälper dig att få jobbet gjort! Finns i storlekarna 7–11. Erbjudande: 3,50 €* (Lägsta pris senaste 30 dagar 3,80 €) **7** **KEMVIT FLYTANDE TVÅL OCH HANDSKÖLJ** – finskiltverkade handhygienprodukter som är ett måste på varje gård. Flytande tvål, pris från 5,92 €. Handskölj, pris från 7,78 €. **8** Tuff vardagsjacka för tufft bruk – tål även tvätt: **A-FODER ARBETSJACKA** 110,65 €

Priserna inkl. moms

*Kampanjpriserna gäller fram till 31.7.2025

a-kauppa.fi

Systematiskt fodersamarbete lyfte resultaten på slaktsvingårdar

För gårdar som är med i Foderpartner-modellen har man observerat högre daglig tillväxt än genomsnittet och effektivare utnyttjande av fodret.

TEXT: Harri Muilu, produktgruppsdirektör, A-Foder Ab
REDIGERING: Salla López, Kind Company
BILD: Tuukka Kiviranta

Målet med Foderpartner-samarbetet som är riktat till svingårdar är effektivisering av foderutnyttjandet, förbättring av produktionsresultaten och säkerställande av djurens välbefinnande. Nu har man fått resultat från årets första kvartal som bekräftar att modellen fungerar.

– Vid en jämförelse av produktionsresultaten för de av Atrias slaktsvingårdar som är med i Foderpartner-servicemodellen med produktionsresultaten för Atrias andra slaktsvingårdar ser man tydliga skillnader, säger produktgruppchefen **Harri Muilu**.

Den dagliga tillväxten på Foderpartner-gårdarna var på nivån 1 073 g/dag och på övriga gårdar på nivån 1 030 g/dag. Skillnaden i daglig tillväxt var alltså 43 g/dag. Även foderutnyttjandet har varit effektivare: På Foderpartner-gårdarna 2,7 foderenheter/kg tillväxt mot 2,75 fe/kg tillväxt på övriga gårdar.

Jämförelsen gjordes med uppgifterna från uppföljningen av daglig tillväxt under perioden januari-mars 2025. Något mer än hälften av de slaktade svinen kom från gårdar inom Foderpartner-verksamhetens ramar.

De förbättrade produktionsresultaten talar för modellen, men det finns också rum för förbättringar: köttprocenten i båda grupperna var nära medelvärde 58,7 procent, men något lägre på Foderpartner-gårdarna.

BÄSTA NYTTAN AV FODRET EFTERSTRÄVAS

I Foderpartner-modellen optimeras utfodringsplanen till att passa gårdens situation vid varje tillfälle. Detta kräver öppet informationsutbyte och regelbundna gårdsbesök.

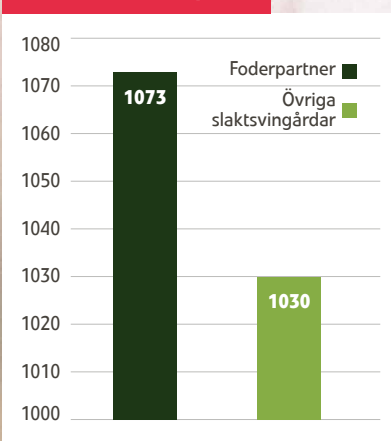
Skillnaden i daglig tillväxt var +43 g/dag.

Under besöken går man igenom bland annat produktionsresultaten och målen, komponenterna i utfodringen, inställningarna i utfodringsanläggningens dator samt förhållandena i uppfödningsskåp. Målet är att hitta faktorer som begränsar produktionsresultaten eller andra mål och komma överens om åtgärder för att utveckla dem.

Modellen lanserades för att alla gårdar ska ha möjlighet att lyckas.

– Framgången med utfodringen varierar avsevärt mellan gårdarna. Ofta känner man inte helt till de faktorer som påverkar framgången med utfodringen eller hinner man inte med

DAGSTILLVÄXT G/DAG

under vardagsbrådskan, berättar Muilu.

Vilken som helst av A-Foders kunder kan bli Foderpartner oberoende av slakteri, även om man kan följa upp åtgärdernas effekter på produktionen mer omfattande på Atria-gårdar. Åtgärder som lett till en god utveckling förädlas till åtgärdsförslag även till övriga gårdar. ■

BLEV DU INTRESSERAD?

Mer information från producenttjänsten Atria Svin, tfn 020 472 7325 (lna/msa)

Luftkvaliteten avgör

Ammoniak påverkar svinens hälsa och produktionen

En god luftkvalitet i svinstallet är ingen självklarhet utan slutresultatet av rätt val och hantering av vardagen. En dålig luftkvalitet utsätter såväl djuren som djurskötarna för hälsoproblem.

TEXT: Marko Övermark, kundrelationschef, Atria Producenter **REDIGERING:** Laura Kaski

Luftkvaliteten i svinstallet påverkar direkt svinens välbefinnande, tillväxt och produktionsresultaten. En av de viktigaste föroreningarna i luften är ammoniak, som uppstår vid sönderfallsprocesser i gödseln. I allt för höga koncentrationer kan ammoniak orsaka allvarliga hälsoproblem för såväl svinen som deras skötare.

– Ammoniak irriterar slemhinnorna och främjar luftvägsinfektioner. Till exempel kan APP som orsakar lungsäcksinflammation sprida sig snabbt om luftkvaliteten är dålig, berättar kundrelationschefen **Marko Övermark** på Atria Producenter.

Dålig luftkvalitet märks inte bara som sjukdomsfall utan även som försämrad foderverkningsgrad, långsammare tillväxt och ökat medicineringsbehov. Lyckligtvis kan problemet åtgärdas, och det bör göras proaktivt.

En god luftkvalitet förbättrar också arbetsmiljön för djurskötarna.

En god luftkvalitet är inte bara till nytta för djuren – det förbättrar också arbetsmiljön för djurskötarna och minskar sjukdomsriskerna. Även små förändringar kan ha en stor effekt.

– En förbättring av luftkvaliteten är en investering som betalar sig som bättre tillväxt, mindre medicineringsbehov och nöjdare djur. ■

FEM PRAKTISKA METODER FÖR ATT KONTROLLERA AMMONIAKHALTEN

1 HANTERING AV GÖDSELRÄNNORNA
Töm alltid gödselrännorna innan nya svin kommer. Om tömningen görs med djur i avdelningen, säkerställ tillräcklig ventilation och stäng tömningsrörets plugg direkt. Slarv kan utsätta svinen för farliga gaser. Observera att om svinstallet har ventilation med undertryck och om bara utblåset ökas, ökar också undertrycket.

2 UPPVÄRMNING UTAN BEGRÄNSNING AV VENTILATIONEN
Höst och vår syns i lungsäcksstatistiken. Ofta finns begränsning av ventilationen för att hålla värmen i problemets bakgrund. En bättre lösning är att värma upp efter behov och behålla ventilationen på en tillräcklig nivå.

3 KONTROLL AV MINIMIVENTILATIONEN
Alltför låg ventilation höjer nivåerna av ammoniak, koldioxid och fukt. Detta har en direkt påverkan på djurens hälsa. Kontrollera att den minimala ventilationsnivån är tillräcklig under alla förhållanden.

4 RENGÖRING, TORKNING OCH FÖRVÄRMNING
Rengör avdelningen och låt den torka ordentligt innan de nya grisarna kommer. Kom ihåg att även om betongen ser yttorr ut tar det i verkligheten ett par dagar för den att torka. Det avdunstar från betong så länge som den torkar, och den värms inte upp under torkning. Hög luftfuktighet är inte bra med tanke på sjukdomsalstrare och produktivitet. Avdelningen ska vara varm redan innan djuren anländer. Det är en dålig metod att ta in de nya grisarna i en kall avdelning och vänta på att svinen höjer temperaturen. Då förlorar man åter produktionspotential.

5 OPTIMERING AV UTFODRING
Överdriven utfodring och alltför mycket protein ökar ammoniakutsläppen. Kontrollera recepten, analysera spannmålen och komponenternas värden. Undvik speciellt överutfodring av slaktsvin i slutfasen. Fibertillsats, som havre, kan begränsa ättandet och förbättra luftkvaliteten.

Stabil produktion i svinkedjan överträffar målen

Produktionen i Atria Svin-kedjan har stabiliserats på en hög nivå. Suggornas produktivitet, kulingarnas kvalitet och slaktsvinens tillväxt utvecklas stadigt. Målen inte endast uppfylls utan överskrids.

TEXT: Niina Immonen, utvecklingsdirektör, Atria Finland BILD: Tuukka Kiviranta

Produktiviteten för suggor i Atria Svin-kedjan har stabiliserats på en utmärkt nivå. Speciellt har den minskade dödligheten och begränsningen av ineffektivitetsdagar förbättrat effektiviteten i produktionen. På nivån för hela kedjan har målet på 2 800 kilo slaktvikt per sugga redan överskridits.

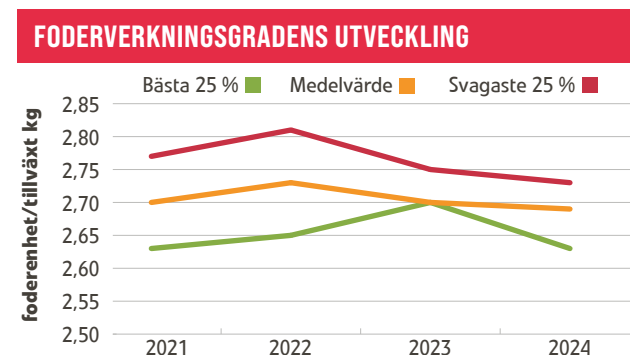
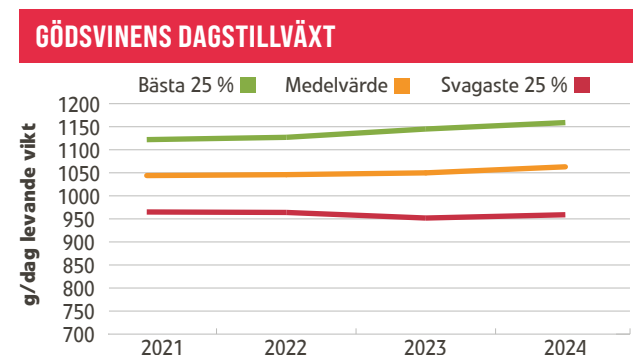
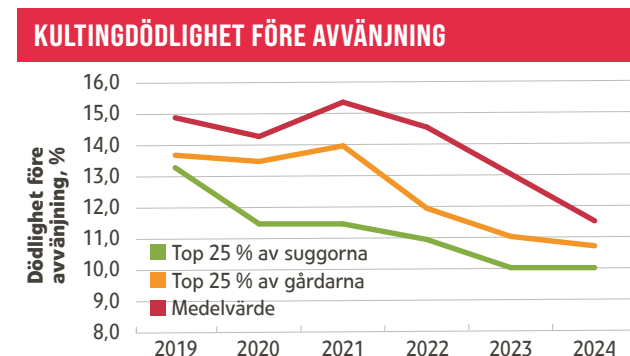
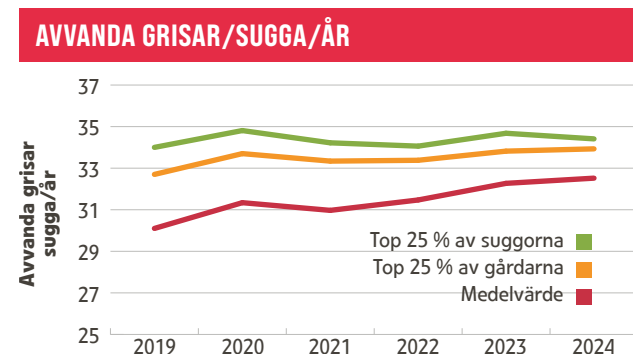
I GRISPRODUKTIONEN KONCENTRERAR MAN SIG PÅ KVALITET

I grisproduktionen har skillnaderna mellan gårdarna minskat, och medelvärdena närmar sig de bästa gårdarnas nivå. Den bästa fjärdedelen av suggorna avvande 34,4 grisar, hela kedjan i snitt 32,5 grisar. Målet är att producera grisar av jämn kvalitet med god tillväxtpotential. Det är positivt att utvecklingen grundar sig på minskad ineffektivitet och dödlig-

het. Grisningsprocenten närmar sig redan 90 procent, och mer än hälften av suggorna grisar i boxar för fri grisning – utan att kulingarnas dödlighet skulle ha ökat.

SLAKTSVINPRODUKTIONEN STABIL – FOKUS PÅ FODERVERKNINGSGRADEN

Produktionsresultaten för slaktsvin har hållit sig stabila. Den dagliga tillväxten är i genomsnitt 1 060 gram och köttprocenten 58,7 %. Förbättring av foderverkningsgraden har varit fokus i utvecklingen, och där har en vändning till det bättre uppnåtts. Andelen svin utan köttbesiktningsanmärkningar var cirka 40,3 procent. Av svinen uppnådde 76 procent det optimala slaktviktsintervallet, och som bäst har värdet legat över 80 procent. Gårdarnas viktkontroll har utvecklats på ett utmärkt sätt. ■

Tillgängligt nu: sojafritt sugg- och smågrishelfoder

Agrox foderfabrik i Virmo investerade i produktionsteknologi, så att klimatbelastande importsoja effektivt kunde ersättas med andra råvaror. Grisarna växer som tidigare med nytt slags foder.

TEXT: Harri Muilu, produktgruppsdirektör, A-Foder Ab

I produktionen av livsmedel har det länge varit ett önskemål att minska klimat- och miljöpåverkan i anslutning till produktionen.

– Husdjursproduktionen har en viktig roll. Användningen av importerad soja som proteinkälla har traditionellt varit en stor belastning, eftersom sojaproduktionen har kända direkta och indirekta effekter på denna belastning. Speciellt markanvändningens konsekvenser för klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald är uppenbara, kommenterar **Antti Pusa**, verkställande direktör på Agrox. Sojafrihet är en av de viktigaste metoderna för att minska utfodringens klimatpåverkan.

– Samtidigt kan man säkerställa att inte heller andra negativa miljökonsekvenser, såsom förstörelse av regnskogar, uppstår, fyller ansvarighetschef Teija Paavola vid A-Producenter i.

Projektet krävde stora investeringar av foderfabriken för teknik och digitala styrsystem.

tala styrsystem. I verksamheten måste betydande mängder nya återvinnings- och biproduktkomponenter hanteras, berättar Pusa om den senaste investeringen.

A-Foders lösning för att ersätta soja i grisproduktionen grundar sig på ett mångsidigt råvaruutval, där kornproteinfoder och inhemsk ärt utgör den största andelen. I och med den nya investeringen har Agrox beredskap att utnyttja en mångsidig råvarubas, så att A-Foders lösningar inte är bundna till endast några råvaror eller leverantörer.

Slutförandet av investeringen gör det möjligt för A-Foder att leverera sojafria sugg- och smågrisfoder från såväl Agrox som Koskenkorvas fabriker. För slaktsvin finns sojafria utfodringslösningar tillgängliga från båda fabrikerna sedan länge. ■

AGROX OY

Agrox är en privatägd foderfabrik i Virmo. Produktionen startade 2016 och uppgår idag till mer än 60 miljoner kilo per år. Produktionen består av foder för svin och för värphöns. För svinfoder fungerar Agrox Oy som avtalsproducent åt A-Foder. Samarbetet inleddes 2016.

Sojafritt foder möjliggör goda produktionresultat

I Väliporsas Oy:s mellanuppfödning föds grisar upp från cirka åtta kilo till cirka 30–32 kilos förmedlingsvikt. På gården gick man över till sojafri utfodring stegvis under mars-april.

– Vi tog sojafritt foder i bruk under den första halvan av mars och vi nådde helt sojafritt foder under sista veckan i april. Övergången tog alltså cirka sex veckor, men sett i efterhand skulle det ha kunnat göras snabbare. Bytet av foder kunde inte ses ha någon effekt på tillväxten eller foderutnyttjandet, berättar **Esa-Matti Välimaa** från Väliporsas Oy.

För utfodring använder Väliporsas idag A-Foders Liemi Startti, Liemi Ponteva och Liemi Kasvu allfoder som tillverkas på Agrox fabrik samt A-Foder OVR i alla faser. De industriella foder som används på gården är planerade så att energin och proteinet i dem kompletteras med A-Foder OVR.

Nötkreatur- suppfödarna behöver bra kalvar

När det blir färre kor föds också färre kalvar. Tillgången på bra kalvar är allt viktigare för uppfödningsgårdarna. På mjölkgårdarna skapar skötseln av småkalvar liksom på dikogårdarna det första halvåret av kalvens liv grunden för slaktuppfödningen.

TEXT: Sinikka Hassinen, direktör, Atria Nöt; Tomi Karsikas, områdeschef, Atria Nöt
BILDER: Tuukka Kiviranta

Vi har analyserat de senaste årens tillväxt- och slaktresultat och baserat på detta höjde vi korsningstilläggen för spädkalvar enligt köttproduktionsförmågan och uppfödningens lönsamhet för djur av olika raser. Korsningstilläggen för alla köttraser steg och nu ger charolais, simmental och blonde de högsta korsningstilläggen.

Vi uppmuntrar mjölkgårdarna att ytterligare öka användningen av kött-rassperma och styra valen av kött-rastjurar mot så produktivt och lönsamt djurmaterial som möjligt. Det är möjligt att öka köttrasinseminationer när det finns tillgång till könskontrollerad x-sperma.

I april ändrade vi också viktprissättningen för spädkalvar, som belö-

nar mjölkgårdarna för god utfodring och skötsel av kalvar. När kalvens vikt överskrider 45 kilo ökar varje ytterligare kilo kalvens pris med förhöjda tilläggs kiloersättningar. Mer detaljerade prislistor finns på Producentens arbetsbord.

GOD TILLVÄXT GER BÄTTRE PRIS

I april höjde vi också priset för biffkalvar för att säkerställa en rättvis inkomstfördelning i uppfödningsskedjan för tjurar och kvigor av köttras.

I och med prissättningsförändringen är lönsamheten i biffslutuppfödningen på samma nivå jämfört med slaktuppfödningen av mjölkkrasdjur. Vi vill uppmuntra våra avtalsdikogårdar att fortsätta och utveckla sin produktion så att vi kan upprätthålla nötköttsproduktionen i Finland. Utan bra kalvar är detta inte möjligt.

Den ändrade prissättningen belönar dikogårdar för god utfodring och skötsel av kalvarna. I produktionen av biffkalvar bör man satsa på djurmaterial som passar på gården och är produk-

”När spädkalvens vikt överskrider 45 kilo ökar varje ytterligare kilo spädkalvens pris med förhöjda tilläggs kiloersättningar.”

tivt, på god betesvall, lättsmält ensilage under diperioden, som även kalvarna kan äta, samt på vettig tilläggsutfodring av kalvarna. Man bör sörja för moderdjurens mjölkproduktionsförmåga och kraftig utfodring av kalvarna direkt från början av kalvningsperioden ända till avvänjningen.

Biffkalvarnas pris höjs mest av prissättningen enligt levande vikt, även för kalvar som väger över 300 kg. För biffkalvar betalas också 20 euro dagstillväxttillägg, när kalven har växt minst 1 000 g/dag från födelsen till förmedlingen, och tillägget ökar linjärt med 20 euros steg alltid när dagstillväxten ökar 100 g. Det infördes också ett nytt steg i dagstillväxttillägget för kalvar som växt mer än 1 600 g/dag.

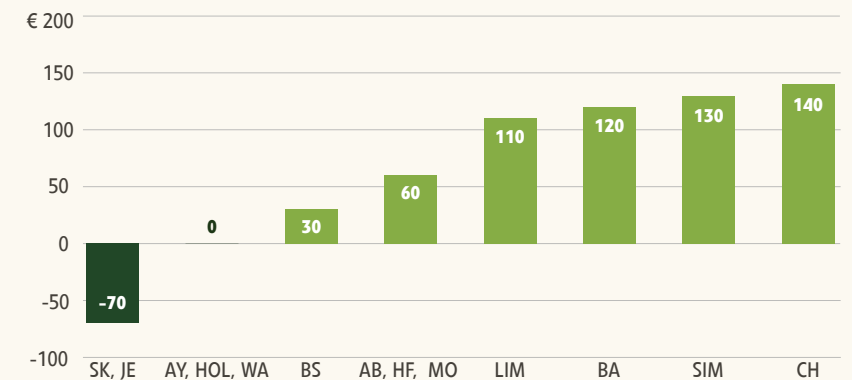
Grundpriset för en biffkalv bestäms vid 140 kilos vikt. Rasen för kalvens far bestämmer kalvens rastillägg, som grundar sig på köttproduktionsförmågan och lönsamheten hos djur av olika raser i Atrias uppfödningsskedja under de senaste åren. Biffkalvar med en far av rasen limousin, charolais eller blonde får de högsta rastilläggen.

PRISSÄTTNING EFTER VIKT STÖDER ÖKNINGEN AV SLAKTVIKTEN

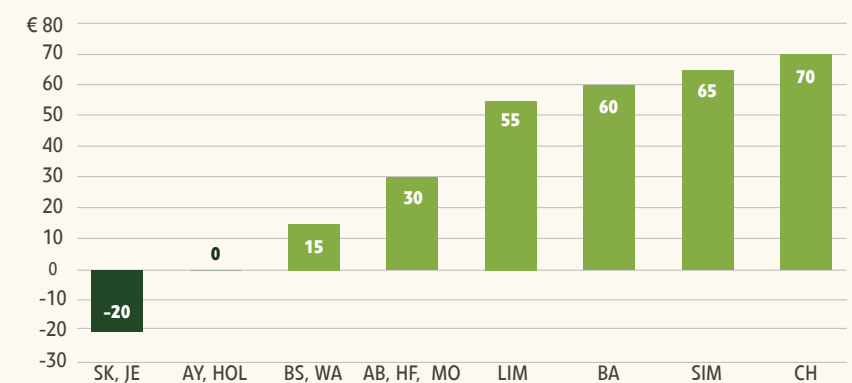
Inköpspriset för goda kalvar ökar också för uppfödarna, men de förändringar av viktprissättningen för tjurar och kvigor som gjordes under våren stöder samtidigt uppfödning av nötkreaturen till högre slaktvikter.

För tjurar har viktprissättningen gjorts brantare från 320 kilo. Bäst pris ger en tjur av mjölkras eller en korsning som väger 350–560 kg och en kötttrastjur som väger 370–630 kg. På motsvarande sätt ökar slaktpriset för slaktkvigor betydligt när kvigans vikt är minst 290 kg och bäst pris ger en slaktkropp som väger minst 320 kg, utan övre gräns. ■

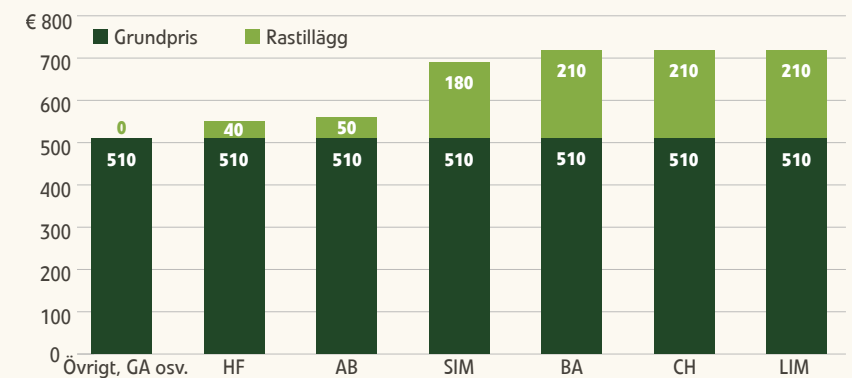
KORSNINGSTILLÄGG FÖR TJURKALVAR

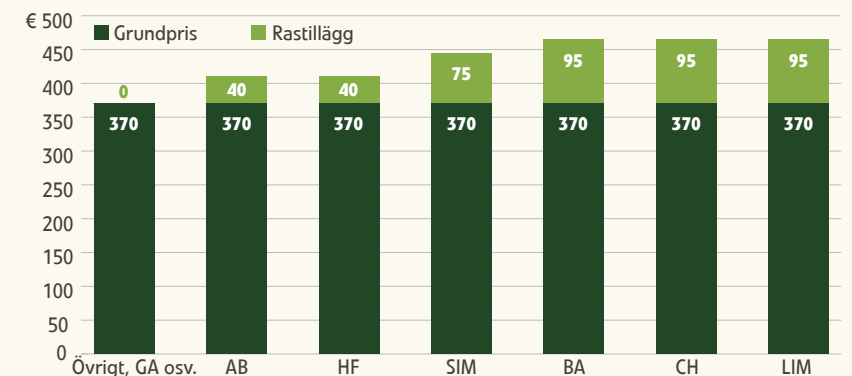
KORSNINGSTILLÄGG FÖR KOKALVAR

BIFFTJURKALVARS GRUNDPRIS + RASTILLÄGG

BIFFKOKALVARS GRUNDPRIS + RASTILLÄGG

14 miljonerkilosfrågan: Hur säkerställs finsk nötköttsproduktion?

Nötköttsproduktionen i Finland har nått en vändpunkt. Minskningen av antalet mjölkkor och dikor hotar att minska produktionen kraftigt, trots att konsumtionen är fortsatt hög. Är utvecklingsriktningen oundviklig – eller finns det lösningar för att upprätthålla produktionen på ett hållbart sätt?

TEXT: Tomi Karsikas, regionchef, Atria Nöt och Sinikka Hassinen, direktör, Atria Nöt BILDER: Tuukka Kiviranta

Antalet mjölkkor i Finland minskar med cirka tre procent årligen, när medelavkastningen ökar och man inte strävar efter att öka mjölkproduktionen nämnvärt. Enligt Kantar Agris undersökning Gårdarnas utvecklingsutsikter 2024 minskar antalet mjölkkor

med 36 000 fram till 2032, då det skulle finnas bara 197 000 kor. Detta innebär cirka 10 miljoner kilo mindre nötkött per år.

ANTALET DIKOR HOTAR ATT RASA

År 1981 fanns det endast cirka 9 000 dikor i Finland. Med ett envist samarbete mellan producenter och livsmedelsindustrin samt samhälleligt stöd steg an-

talet till 66 000 fram till 2022. Nu håller trenden dock på att vända: enligt prognosen minskar antalet dikor till 42 000 fram till 2032. Denna förändring skulle minska produktionen av nötkött med cirka fyra miljoner kilo.

Prognosen i utvecklingsutsiktsundersökningen för nötköttsproduktionen 2025 är 83 miljoner kilo, men konsumtionsprognosen är 97 miljoner kilo.

”Produktionsminskningen kan begränsas genom att öka slaktvikterna.”

Fram till 2032 kan produktionen minska till 68 miljoner kilo, vilket skulle öka importberoendet ytterligare.

HUR KAN PRODUKTIONSMINSKNINGEN BEGRÄNSAS?

Produktionsminskningen kan begränsas genom att öka slaktvikterna, halvera kalvsvinnet, utnyttja avlägsnade kor och bevara antalet dikor. Med dessa åtgärder kan man nå upp till 13 miljoner extra kilo.

I Finland slaktades 2024 cirka 134 000 tjurar och 64 000 kvigor. Om tjurarnas slaktvikt ökas med 20 kg och kvigornas med 30 kg, skulle produktionen av nötkött öka med upp till 4,6 miljoner kilo. Enligt Naturresursinstitutets NaSa-undersökning är en slaktvikt på 300 kg för kvigor realistisk och även ett vettigt mål för miljön, när man sköter om utfodringen.

Halvering av kalvsvinnet skulle ge 3,7 miljoner extra kilo. På mjölgårdarna är kalvdödligheten cirka 8 procent och på dikogårdarna 6 procent, vilket innebär nära 22 000 kalvar per år. Det är viktigt att vidta åtgärder som kan halvera svinnet, eftersom det skulle ge ett betydande antal extra kilon.

År 2024 avgick nära 19 000 kor ur produktionen till Honkakjoki i stället för till slakterier. Om fler avlägsnade kor kunde fås till slakterierna skulle produktionen av nötkött kunna öka med upp till 2,9 miljoner kilo.

Om minskningen av dikor kan stoppas eller åtminstone halveras, kan upp till 3 miljoner kilo nötköttsproduktion bevaras på årsbasis.

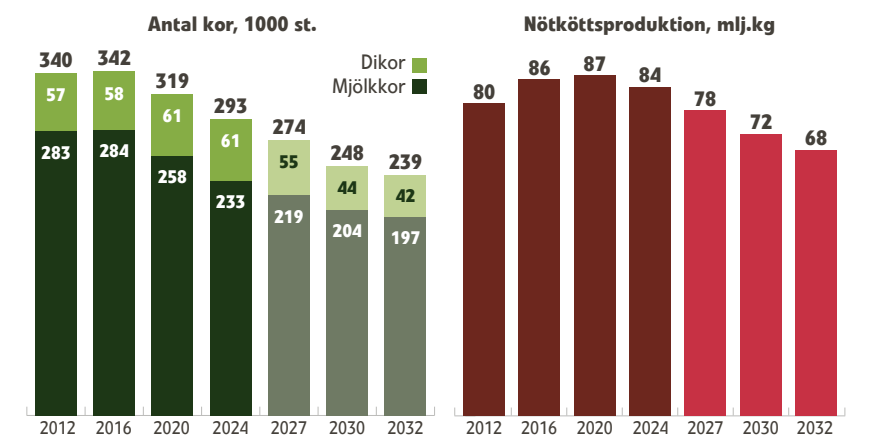
FRAMTIDEN SKAPAS GENOM BESLUT

Prognoserna är scenarier – möjliga framtider. De realiseras inte av sig

självt, utan kräver aktiva beslut och långsiktigt utvecklingsarbete. Frågan är: vill vi sträva efter den 7–13 miljoner kilos potential, som kan uppnås i den finska nötkreatursnäringen?

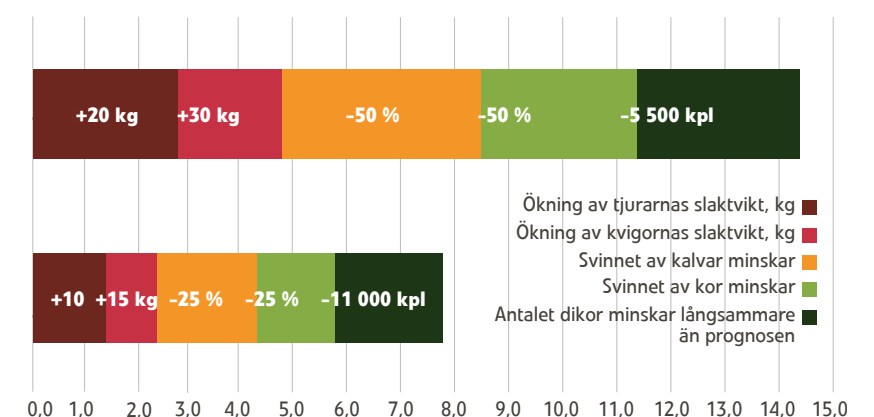
Nötköttsproduktionens framtid har inte skrivits ännu. Nu är det tid att besluta åt vilket håll vi vill att den utvecklas. ■

NÖTKÖTTSSCENARIO

Källa: Gårdarnas utvecklingsutsikter 2032 – Kantar Agri Oy

METODER FÖR ATT BEGRÄNSA MINSKNINGEN AV NÖTKREATURSPRODUKTIONEN I FINLAND, MILJ. KG/ÅR

BIFFKALVARNA LÄR sig resiliens på betet när de möter olika situationer och saker.

Ta vara på biffkalvarnas tillväxtförmåga

Biffkalvproduktionen på dikogården innebär optimering av många faktorer. De vårfödda kalvarna säljs på hösten och då har skötseln och utfodringen under sommaren stor betydelse för försäljningsresultatet.

TEXT: Susanna Vehkaoja, utvecklingschef, Atria Nöt BILD: Mervi Turunen

1. DEN BÄSTA BIFFKALVEN FÖDS I BÖRJAN AV KALVNINGSSÄSONGEN

Ett bra mål för dikogården är att försöka hålla kalvningssäsongen ungefär två månader lång eller kortare och få så många kor som möjligt att kalva under de första veckorna. De bästa kalvarna föds när vädret ännu är lagom kallt och bacillerna inte utgör ett stort besvär. De mest fertila kvigor föds av mödrar som kalvar först och regelbundet och de uppnår också lättast en tillräcklig vikt för betäckning följande år.

2. RÄTT INSATSER FÖR EN INTENSIV KALVNINGSSÄSONG

Ju större testiklar tjuren har i ett års ålder, desto bättre är djurets fertilitet och desto tidigare blir dess döttrar könsmogna och uppnår tillräcklig vikt

för betäckning. Om en tjur används för betäckning av fler än 20 hondjur, ökar risken för att det tar längre tid för djuren att bli dräktiga. En 2-årig avelstjur bör inte användas för betäckning av fler djur än dess egen ålder i månader.

De bästa kalvarna föds när vädret ännu är lagom kallt.

3. ALLTFÖR LÄTTA KALVNINGAR MINSKAR KALVSALDOT

För en bra tillväxt hos kalven krävs också goda tillväxtgener från föräld-

rarna. En kvigkalvstjur tillväxtförmåga är vanligtvis inte så god och därför är det slöseri av koresursen att betäcka kor med en sådan. Om man inte har möjlighet att ha två tjurar, är det ett bättre alternativ att inseminera kvigor. Att alltid prioritera lätt kalvning när man väljer avelstjuren kan till och med inskränka urvalet av kor, försvåra kalvningarna och försämra tillväxtpotentialen och köttprocenten som går i arv från korna.

4. KALVENS TILLVÄXT BÖRJAR REDAN I FOSTERSTADIET

Näringsvärdet i mödrarnas grovfoder måste förbättras redan före kalvnings-tiden. Om moderns mjölkavkastningskurva inte kan stiga direkt efter kalvningen, kommer den inte att stiga tillräckligt senare heller. Näringsbrist under fosterstadiet kan orsaka förändringar hos kalven så att ingen utfodring rättar till situationen senare. Sådana så kallade epigenetiska förändringar i genfunktionen, som orsakas av miljön, kan alltså gå i arv från en generation till nästa och synas i avkommans utseende.

5. JU HÅRDARE TILLVÄXT, DESTO VIKTIGARE ÄR MINERALERNA

Selen och E-vitamin tillsammans skyddar modern och kalven mot många

slags infektioner och bristtillstånd som oftast orsakar att kalven får en dålig start, i värsta fall att kalven dör. Selenintaget är bättre från modern till fostret än från mjölken till kalven. Ju hårdare tillväxt som eftersträvas för kalvarna, desto viktigare är det att säkerställa utvecklingen av leder och vävnader och ett balanserat intag av mineraler och spårämnen. Det lönar sig att tömma mineralsäckarna innan varan går ut.

6. MINSKA SMITTOTRYCKET

Att hålla kalvar med alltför stor åldersskillnad i samma kalvningsgrupp är ingen bra idé, eftersom smittor lätt överförs från de äldre kalvarna till de yngre. Redan en åldersskillnad på två månader är mycket. Även om kalvarna inte skulle bli rejält sjuka, kan även mindre infektioner påverka tillväxten. Yngre kalvar, som till exempel föds direkt i hagen, löper större risk att få parasiter.

7. KALVEN BLIR STÖRRE VID STRIPBETNING

Kor är lata och går inte långt efter vattnet. Ju mer en ko dricker, desto bättre

är mjölkproduktionen och kalven växer. Med stripbetning finns vattnet automatiskt i närheten och betets näringsvärde och smaklighet optimala. Även kalvarna betar gärna när djuren får tillgång till nytt bete dagligen genom att man flyttar ett elektriskt stängsel. Det är bra att dela upp fällorna i så små delar att djuren äter gräset till avslutningshöjden på 12 cm på högst 3–4 dagar.

8. TILLVÄXT HELA VÄGEN TILL FÖRMEDELINGSBILEN

Börja anpassa kalvarna till avvänjning i god tid. En kalv som kan äta ensilage och kraftfoder direkt från avvänjningsdagen växer också när den väntar på att bli upphämtad för förmedling. Utfodringen med kraftfoder ska inledas senast en månad före avvänjningen. Om fodret på betet tar slut ska man se till att ensilaget är tillräckligt lättsmält och att kalvarna har tillräckligt mycket plats att äta på. Kalvarna bör avvänjas när fodret på betet har tagit slut och de yngsta kalvarna är över fyra månader gamla, eftersom kombinationen av bara mjölk och kraftfoder inte är hälsosam för dem. ■

MINSKA ARBETSMÄNGDEN GENOM EN INTENSIV KALVNINGSSÄSONG:

- Övervakningen under kalvningssäsongen blir lättare
- Arbetsmängden per kalvning minskar
- Dikorna kan utfodras i enlighet med produktionssäsongen
- Födelsevikterna stiger inte på grund av utfodringen
- Den eventuella avhorningen blir enklare
- Insemineringen blir förmånligare när brunsten kommer klustervis
- Dräktighetskontrollerna kan optimeras och göras på en och samma gång
- Lättare planering av andra arbeten och semestrar

NÄR KALVARNA ÄR JÄMNGAMLA:

- Betessäsongen kan inledas och avslutas samtidigt
- Enklare att bestämma tid för tillskottsutfodring och avvänjning
- Större försäljningsgrupper, snabbare upphämtning för förmedling
- Lättare att välja rekryteringskvigor
- Friskare kalvar
- Smidiga provtagningar och analyser (nässvabbar, genotypning)
- Lättare kontrollvägningar

Mineralerna smakar bäst ur favoritkärlet – och det, om något, är viktigt

Recept för betessäsongen för digivande dikor, kalvar och kvigor: 2 säckar A-Foders Laidunkivennäinen och ½–1 säckar Vahva Vitamiini Seeleni E blandat i mineralbehållaren eller växelvis.

Behållaren rymmer upp till 60–70 kg åt gången – mindre påfyllning, mindre arbete, inget svinn. Mineralen hålls torr och ren. Och varje kilo ger nytta.

Läs mer: a-rehu.fi

MINERALBEHÅLLARE PRIDE OF THE FARM

Mycket omtyckt mineralbehållare – utfodrarens och djurens favorit
370,00 €

 A-FODER

Kamratstöd, expertkunskap och gårdsbesök gör gruppverksamheten till en värdefull del av den dagliga utvecklingen. I mjölkproducenternas grupp diskuterades i april fertilitet.

TEXT: Pirjo Latva-Mantila BILDER: Helmiina Hyvärinen

Santeri Yli-Karjanmaa laddar kaffebryggaren. Projektmedarbetarna **Jaakko Ilkka** och **Bartje Harmoinen** lyfter fram lådorna med berlinmunkar och drickyoghurtar.

Om en stund ska en diskussionsgrupp som består av sydösterbottniska mjölkproducenter samlas hos Yli-Karjanmaa i Ilmola. Gruppen har träffats fyra gånger under hösten 2024 och våren 2025. Det har blivit dags för gruppens sista träff och som vanligt börjar man med kaffe och de mest brännande dagsaktuella nyheterna.

Dagens officiella samtalsämne är nyckeltal för fertilitet. Introduktion i ämnet ges av Fabas servicechef **Riitta Punkari**, som jobbat som rådgivare i över 40 år.

Ledning genom data har varit ett bärande tema på gruppens möten. Hit-

tills har man behandlat bland annat vallskörd, maskinkostnader och andra ekonomiska nyckeltal.

– Vi har pratat om skördestrategier, maskinkostnader och olika saker som kan utvecklas i skörden. Vi lyssnar alltid på gruppens önskemål, förklarar Jaakko Ilkka.

”I gruppen har det delats många tankar ur olika perspektiv.”

LIVLIGT SAMTAL OM ATT FÅ DJURET DRÄKTIGT

Träffarna ordnas alltid när det är möjligt på deltagarnas gårdar, vilket ger

möjlighet att bekanta sig med gårdens rutiner på plats. Denna gång är man på Yli-Karjanmaas gård MTY Karimo, som Santeri Yli-Karjanmaa driver tillsammans med brodern Aleksi och sina föräldrar.

Punkari uppmuntrar gruppen och samtalet om att få djuret dräktigt blir livligt och öppet: erfarenheter delas och problem belyses. Somliga har gått en kurs i gårdsinseminering, andra har tvingats avbryta på grund av andra sysslor.

– Jag har haft så mycket annat på gång att slutprovet inte hanns med, förklarar **Tommi Harju** från Vindala.

Tuomo Autio från Korteshjärvi, som producerar ekologisk mjölk, berättar att han befinner sig i exakt samma läge och föreslår till Harju en tävling om vem som tar sitt kursintyg först.

NYA IDÉER OCH TANKAR TILL VERKSAMHETEN

Juhani Pitkäranta, som också är en producent av ekologisk mjölk, menar att kamratstödet från kollegorna är essentiellt.

– Många gånger är chansen att träffa och lyssna på andra producenter minst lika viktig som ämnet som behandlas på träffarna. I gruppen har det delats många idéer och tankar ur flera olika perspektiv, berömmar Pitkäranta, som skött sin hemgård i byn Loukko i Peräseinäjoki sedan 1999.

Pitkäranta är också med i kravproducenternas egen smågrupp.

– I den här gruppen, där temat är ledning genom data, har det varit intressant att få ta del av lite annorlunda tankar och få stifta nya bekantskaper.

En av gruppträffarna ordnades på Pitkärantas gård, som husbonden gärna visade upp.

– Lite stolt över sina prestationer ska man ju vara.

Arttu Laitila från Kuortane lyssnar noga på vad kollegorna har att säga.

– Gruppverksamhet som denna bidrar med nya verksamhetsmodeller och insikter kring vad man kan beakta mer på den egna gården. Ibland märker man att man själv behöver utveckla något, andra gånger upptäcker man att man själv gör något bättre eller lite

annorlunda än de andra. Alla har något att hämta när man träffas i en sådan här grupp.

– Vi håller inget hemligt och konkurrerar inte om saker och ting med varandra. Vi delar gärna med oss, tillägger Laitila. **Kalle Fält** från Ilmola håller med.

– Just växelverkan är det bästa. Alla har varit mycket öppna gentemot varandra, berömmar han.

DAGENS HÖJDPUNKT: EN RUNDVANDRING PÅ GÅRDEN

När klockan blivit tolv och man börjar runda av samtalet som pågått i några timmar, är det dags att bege sig ut och dra på overallerna. Nu är nämligen tiden inne för dagens höjdpunkt: en rundvandring på gården.

Gruppen marscherar efter Santeri Yli-Karjanmaa för att titta på ladugården med två robotar, byggd 2005 och utbyggd 2020, samt utrymmena för kalvar och ungdjur.

Det uppstår så många frågor och så livlig diskussion om boskapsskötseln och framför allt om byggandet av foderstacken, att man bestämmer sig för att fortsätta pratstunden över en lunch på restaurang Krouvi i Ilmola. ■

SMÅGRUPPEN INOM mjölkproduktion från vänster till höger: Jaakko Ilkka, Tommi Harju, Bartje Harmoinen, Tuomo Autio, Santeri Yli-Karjanmaa, Kalle Fält, Arttu Laitila och Juhani Pitkäranta.

Smågrupperna intresserar den som är nyfiken på utveckling

Smågruppsverksamheten har redan långa traditioner i Atrialjedjan. Just nu pågår två projekt för utveckling av nötkreatursgårdar, Nauta ja Maito Länsi samt Nauta ja Maito Itä, som delfinansieras av EU och där ansvariga för genomförandet är Nau-tasuomi Oy, Osuuskunta Maitosuomi, Pohjanmaan Liha och ProAgria Itä-Suomi. Vidare pågår projektet Märe 2.0 och projektet Menestyvä Nauta ja Maito i regi av Osuuskunta Tuottajain Maito och Osuuskunta Pohjolan Maito.

Projektet som börjat 2024 pågår till våren 2027. Våren 2025 fanns redan ett tiotal grupper som samlats inom ramen för projektet.

Smågrupperna har olika fokusområden och är öppna för alla producenter. Ansökan till en grupp sker på nätet.

– Gruppen kan träffas t.ex. i konferenslokaler vid en bensinstation. Då har man mer tid för dagens tema. Vid ett gårdsbesök, koncentrerar man sig mer på det. Besöken hos andra gruppmedlemmar är alltid intressanta, säger projektmedarbetare **Jaakko Ilkka**.

Grupperna som träffas ungefär fem gånger består av 5–10 producenter. Projektmedarbetarna deltar med en introduktion i början av träffarna och även experter från olika ämnesområden kan vara med.

De producenter som söker sig till gruppverksamheten är i synnerhet intresserade av att förbättra lönsamheten och få nya tips för den egna produktionen. Också nya samarbeten mellan producenterna har uppstått.

”Hundarna förstår
nötkreaturen bättre
än vi människor.”

En tränad vallhund gör flera personers jobb

Vallning av nötkreatur med hundar främjar ett
djurvänligt lantbruk. På vallningsträningen hinner
det hända mycket på bara fem minuter.

TEXT: Tuulevi Aschan BILDER: Anna-Katri Hänninen

VALLNING ÄR ett exempel på utveckling av djurhanteringen, säger
Anniina Holopainen som håller i projektet Märe 2.0.

BORDERCOLLIEN PEKKO bromsar och rör sig rastlöst
innan gnistan för vallning tänds.

HEIKKI TEITTINEN kallar den runda träningsinhägnaden för ett tryggt
klassrum där träningen sker under kontrollerade former.

Vårsolen värmer hagen vid
gården Muumaa i Juva där
ett tjugotal deltagare iakttar
kvigornas och vallhundar-
nas samarbete koncentrerat.

Först ger **Heikki Teittinen**, en av
gårdens tre delägare, och **Anniina Ho-
lopainen**, projektledare för projektet
Märe 2.0, en introduktion i nötkreatur-
vallningens grunder.

– Först lär vi oss att läsa av nötkreatu-
ren. Det handlar inte bara om att träna
hundarna, betonar Holopainen, som
förräts titeln Årets nötkreatursvalla-
re 2023.

– Nötkreatur är flockdjur som rea-
gerar på omgivningen, varandra och
människan.

FÖRST GRUNDERNA MED MÄNNISKOARBETE

Först vallas kvigorna utan hundar, tre
personer åt gången. En del av deltagar-
na observerar förflyttningen av kvig-
gruppen och delningen av den i två de-
lar. Sedan görs samma sak av hunden
och dess förare.

Marianne Punkki från Kuopio kliver
in i träningsinhägnaden med 1-åriga
bordercollien **Pekko**. Pekko kan redan
vissa kommandon, men har ännu inte
fått regelrätt träning. Hunden bromsar,
rör sig rastlöst, drar ner med huvudet
och nosar på marken.

– Det ryker i huvudet på den, ler
Teittinen som är väl insatt i hundens
överslagshandlingar.

När Punkki dirigerar hunden med
lätta gester och korta kommandon, blir
hundens steg lättare och blick skärpt.
Pekko intar den låga vallningspositio-
nen. Gnistan är tänd.

VALLNINGEN ÄR ETT ROLIGT ARBETE FÖR HUNDEN

Vallningsträningen kräver inte att man
nöter i timmar och åter timmar, be-
skriver Heikki Teittinen.

– Det händer mycket redan på fem
minuter. En träningssession pågår
högst en kvart. När träningen lyckas
väl börjar hunden redan efter tre ses-
sioner förstå poängen.

Vallning är växelverkan mellan djur,
styrd av en människa.

– Hundarna förstår nötkreaturen
bättre än vi människor, påpekar Holo-
painen.

– Människan hjälper hunden att
förstärka instinkten. Hunden i sin tur
vill jobba åt människan och njuter av
det.

VALLHUNDEN – EN OUTNYTTJAD RESURS?

Pauliina Paatelainen som har en diko-
gård i Hankasalmi vill gärna ta med
Lancashire heelern Antero till arbete-
na på gården. Vallningsivern växte un-
der kursdagen.

– Jag fattade nötkreaturens flyktav-
stånd på riktigt när vi tränade på vall-
ning av människa. I gruppen stärktes
tankarna, säger Paatelainen.

I hägnaden sköter en hund tre perso-
ners jobb. I hagen jobbar den för hela
13 personer. Teittinen vill gärna se fler
duktiga, tränade vallhundar på gårdar-
na.

– De är en stor outnyttjad resurs
inom rasspecifik djurhantering, sam-
manfattar hon.

– På vår gård hålls ungdjuren och
sinkorna på bete nästan fem månader
om året. Mjölkkorna rastas utomhus

även på vintern. Vi förflyttar boskap
med hundarna nästan varje dag.

Vi får prov på hur det går till i hagen
intill, när den erfarna vallhunden **Bob**
hämtar nötkreaturen som hunnit ta sig
längst bort i hagen och driver dem till-
baka till närheten av ladugården. Bor-
dercollien kan springa upp till 50 km/h.
Den är en av de snabbaste hundraser-
na och den vanligaste vallhunden. Den
näst vanligaste vallhundsrasen i Fin-
land är kelpien.

På gårdarna finns 800–1 000 hundar i
arbetsålder och oftast har en gård flera
hundar. En vallhund som registrerats
hos vallhundsforeningen Suomen Paimen-
koirayhdistys är avdragsgill i lant-
bruksbeskattningen på de gårdar där
boskapen går på bete. ■

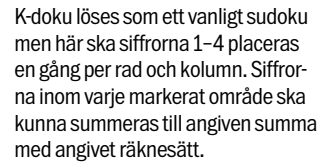
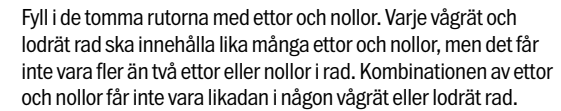
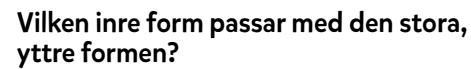
Medfinansieras av
Europeiska unionen

MÄRE 2.0

- Vallningsdagen organiserades av pro-
jektet Märehtijöissä tulevaisuus 2.0
tillsammans med Etelä-Savon Karja-
kerho och Suomen Paimenkoirayh-
distys.
- Projektets mål är att utveckla gårdar-
nas verksamhet mot ett hållbart, pro-
duktivt och djurvänligt lantbruk.
- Projektet pågår till 2026 och finan-
sieras av Europeiska jordbruksfonden
för landsbygdsutveckling. Det ge-
nomförs av Nautasuomi Oy och an-
delslaget Tuottajain Maito.

44 Atria Producenter

Fyll i de tomma rutorna så att alla siffror från 1–9 finns med i varje vågrät och lodrät rad, och i varje markerad låda med 9 rutor. Inga siffror ska summeras.

Hela familjens OKRA i juli

Lantbruksutställningen OKRA tar över flygfältet i Oripää 2–5.7.2025 och i år är evenemanget större än någonsin. Du hittar oss på vår nya avdelning E37 under alla mässtdagar. Kom och säg hej!

Nötkreatursproducenternas höstluncher är på gång igen!

Som vanligt har vi världens bästa kött och högaktuella ämnen på menyn.

Skriv upp i kalendern:

tors. 25.9 Kuusamo | fre. 26.9 Uleåborg | mån. 6.10 Kalajoki
tis. 4.11 Nivala | ons. 5.11 Kiuruvesi | tors. 6.11 Kuopio
ons. 26.11 Joensuu | tors. 27.11 Juva | ons. 3.12 Kouvola
tors. 4.12 Jyväskylä | fre. 5.12 Seinäjoki | ons. 17.12 Tavastehus
tors. 18.12 Sastamala

Mer information kommer närmare turnéstarten.

Svinproducenterna träffas i Seinäjoki

Skördesäsongsavslutningen för svinproducenter firas med god mat och intressant program den 30 oktober i Seinäjoki. Kom med och träffa kollegor och ta del av aktuella ämnen inom primärproduktionen!

Följ oss i sociala medier

FÖLJ OSS PÅ

Instagram @arehuoy
TikTok @arehuoy
Facebook @a-rehu

Vi postar om aktuella frågor och från gårdar, evenemang och kampanjer.

Följ även våra utvecklingsprojekt på @atria.nautakehitys.

Väggkalendern för 2026 väntar på dina bilder

Skicka bilder på vardagen på din gård till Andelslaget Itikkas och Lihakuntas väggkalender 2026. Bilder tagna under olika årstider kan skickas till: valokuvat@atria.com

Bilden som ingick i kalendern för 2025 skickades in av Komulainens gård i Idensalmi.

Kontinuitetsprojektet har startat

Projektet Menestyvä Nauta ja Maito har kommit i gång i Mellersta Österbotten, Norra Österbotten och Lappland. Kärnan i projektet är säkerställande av kontinuiteten och investeringar. Verksamheten leds av Leea Holmi. Läs mer och kom med i smågrupperna: atriatuottajat.fi/hankkeet

Avelstjursauktionen

Atrias avelstjursauktion genomfördes åter framgångsrikt på nätet och vi slog rekord i antalet registrerade köpare. I år uppnåddes högsta medelpriset för rasen Charolais. Två Charolais-tjurar från samma besättning såldes till auktionens högsta medelpris, 6 650 €.

Se tjurarna som ännu är till salu och auktionens resultat på atriatuottajat.fi/siitossonnikasvattamo

➔ Lämna respons på tidningen Atria Producenter!

Atria Producenter-sommartidningen presenterade ett nytt utseende – vad tyckte du?

Svara på vår korta responsenkät och hjälp oss att göra tidningen ännu bättre. Berätta vad du skulle vilja läsa om i kommande tidningar. Vi lottar ut Atrias produktpaket bland alla som svarar. QR-koden tar dig direkt till enkäten (som är på finska) – tack i förväg!

Informationsflödet och motorn bakom evenemang

Kommunikationschefen Laura Kaski har jobbat med många slags kommunikations- och marknadsföringsuppgifter, av vilka den nuvarande anställningen är klart mest intressant.

Vem är du och vad gör du?

Jag är Laura Kaski, 42 år och kommunikationsproffs. Jag arbetar som kommunikationschef för A-Foder och Atria Producenter. Mitt arbetsfält är verkligen mångsidigt och intressant: jag ansvarar bland annat för att planera och genomföra primärproduktionens kommunikation och marknadsföring samt olika mässor och evenemang. Dessutom fungerar jag som chefredaktör för den här tidningen Atria Producenter och har ansvar för A-Foders sociala medier.

Din favoritmat?

För mig betyder god mat utmärkt kött och lätta tillbehör. Så här under grillsäsongen grillar jag helst fläskkött med hög fetthalt, så som kassler, och nötköttsbifår av hög kvalitet. Färskpotatis och en fräsch sallad är pricken över i på sommarmåltiden.

Vad består din arbetsdag av i allmänhet?

Ingen arbetsdag är den andra lik. En kommunikationschef har alltid många bollar i luften, så organisationsförmåga är viktigt i det här jobbet. Man får inte tappa bort den röda tråden. I mitt arbete stöder jag verksamheten i alla produktionsinriktningar, A-Kauppa, A-Foder och spannmålshandeln, så jag har en mängd olika stora och små saker på gång hela tiden. Bland de mest intressanta enskilda sakerna fanns exempelvis Köttakademin, Tjurauktionen eller idéarbete kring och planering av nya produkter.

Varför har du sökt dig till att jobba inom finländsk primärproduktion?

Arbete inom produktion av finsk mat är verkligen meningsfullt. Jag har lång erfarenhet av olika marknads-

Laura Kaski

”Känslan av att ha lyckats kommer från den positiva återkopplingen från arbetskamrater och producenter.”

förings- och kommunikationsuppgifter och av dessa är mitt nuvarande jobb absolut mest intressant. Jag lär mig något nytt varje dag och får arbeta i en bransch som har betydelse för varje finländares vardag.

Berätta om din största framgång på jobbet?

Jag blir på riktigt gott humör när något av våra evenemang lyckas bra och vi ser att människorna trivs. Dessutom är jag mycket nöjd med Rehukone.fi-tjänsten som vi förverkligat. Känslan av att ha lyckats kommer framför allt från den positiva återkopplingen från arbetskamrater och producenter.

Vad är det viktigaste du har lärt dig av våra producenter?

Våra producenter står på riktigt bakom den finländska matproduktionen och gör sitt arbete med hjärtat. Jag är väldigt stolt över varje producent och odlare som arbetar för finländsk mat.

Vad betyder det för dig att arbeta i Atria-kedjan?

Jag är tacksam för att få arbeta i Atrias primärproduktion med att utveckla och stöda produktionen av inhemsk mat tillsammans med vår egen personal och producenter. Jag gör detta av kärlek.

Komplettera följande mening: Mat från Atria...

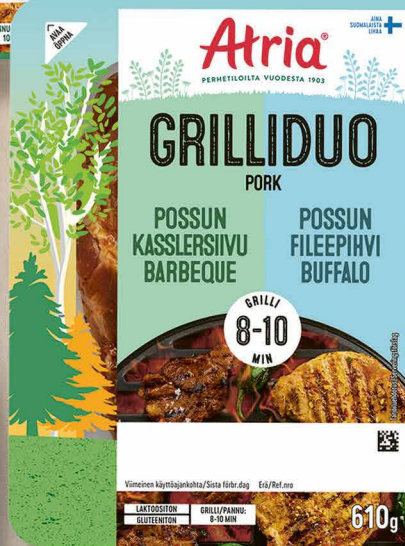
Är ansvarsfull, högkvalitativ, finländsk och väldigt god.

Vilken hälsning skulle du vilja skicka till våra producenter?

Stort tack för att ni orkar varje dag. Hatten av för varje matproducent.

Atria®

PERHETILOILTA VUODESTA 1903

HYVÄ RUOKA, PAREMPI MIELI